

VILNIUJE VYKO MITINGAS APGINTI VYČIO SIMBOLĮ LUKIŠKIŲ AIKŠTĖJE

Vilnius, lapkričio 17 d. (ELTA). Penktadienio popietę Vilniuje surengtas mitingas dėl būsimojo Lukiškių aikštės memorialo. Apie 200 visuomeninio judėjimo „Talka kalbai ir tautai“ ir Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos (LLKS) atstovų susirinko apginti vieną iš penkių siūlomų projektų - Vyčio simbolį.

„Manome, kad Vytis yra Lietuvos simbolis, tai pats seniausias simbolis Europos tautose. Su juo mes ėjome į nepriklausomybę, dalyvavome sukilimuose ir partizanų kovoje. Šiuo metu tai yra mūsų tautos herbas. Manome, kad Vytis yra geriausias pasirinkimas“, - sakė renginio organizatorius, Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos garbės pirmininkas Jonas Burokas.

Minia pilietiškai nusiteikusių žmonių į mitingą susirinko gerai pasiruošę, su Lietuvos bei Vyčio vėliavomis, plakatais ir laisvės kovose žuvusiųjų portretais.

„Tai tik pirmasis žingsnis. Jei mūsų projektas nebus išrinktas, rengsime dar rimtesnius mitingus ir protestus. Aš žinau nuomonę visų žmonių, kurie kovojo už Lietuvos laisvę. Pagrindinis mūsų tikslas yra paskleisti žinių kitiems žmonėms.“

„Turime gandų, kad šiuo metu mes pirmaujame rinkimuose. Nežinau, iš kur jie ateina, bet mes norime dar labiau pasistengti. Tikimės, kad Vytis laimės“, - sakė J. Burokas.

Pagrindiniai žodžiai, įprasminantys memorialo idėją: atmintis ir pagarba. Kuriamu memorialu siekiama priminti, kiek aukų pareikalavo kova už tautos laisvę ir paskatinti kiekvieną čia atėjusį mintyse pagerbti tuos, kurių pasiaukojimo dėka šiandien gyvename laisvoje Lietuvoje.

Kūrybinės grupės, kurią sudaro architektai Gintaras Čaikauskas, Kęstutis Akelaitis, Linas Naujokaitis, dailininkas Rimantas Dichavičius, skulptorius Arūnas Sakalauskas, siūlomas memorialas susideda iš trijų pagrindinių elementų - memorialinio apskritimo aikštės grindinyje, Vyčio skulptūros su horizontaliu postamentu ir valstybinės vėliavos ant stiebo aikštės centre.

Memorialinis apskritimas - daugiaprasmis etnografinis ženklas „Rėdos ratas“ - formuojamas kaip aikštės kompozicijos branduolys. Tai skelto granito trinkelėmis grįstas ir pjauto granito plokštėmis įrėmintas apskritimas, projektuojamas aikštės grindinyje ties ašimi, kuri jungia Aukų gatvę (į pietus nuo aikštės) esančius memorialus su šiaurinėje aikštės pusėje stovinčiu kryžiumi, skirtu 1863 m. sukilėjams atminti.

Rato centre įkomponuotas amžinai švytintis skulptūrinis akcentas. Projekto autoriai numato, kad ties juo gali vykti aukų paminėjimui skirti simboliniai ritualai ir valstybės oficialios ceremonijos.

Vilniuje lapkričio 17 d. surengtas mitingas apginti Vyčio simbolį Lukiškių aikštėje. Apie 200 visuomeninio judėjimo „Talka kalbai ir tautai“ ir Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos (LLKS) atstovų susirinko apginti vieną iš penkių siūlomų projektų - Vyčio simbolį.

Dainiaus Labučio (ELTA) nuotr.

„Rėdos ratas“ šiame projekte simbolizuoja 2018-aisiais minimą 100-metį nuo Lietuvos nepriklausomybės akto paskelbimo. „Rėdos rato“ kraštuose komponuojamos granitinės plokštės su Lietuvos Nepriklausomybės ir Nepriklausomybės atkūrimo aktų tekstais. Šiaurinėje rato dalyje suprojektuotos pusapvalės granitinės plokštės, kuriose įamžinamas 1918-1990 metų laikotarpio aukų mastas. Jose lietuvių ir anglų kalbomis įvardijama, kiek Lietuvos piliečių šiuo laikotarpiu žuvo kovose,

sukilimuose, įkalinimuose, teroro aktuose, taip pat - kiek jų buvo ištremta ir pasitraukė nuo okupacinio režimo.

Iš viso atrankoje dalyvavo daugiau kaip 30- imt projektų, o penkis finalininkus atrinko Lukiškių aikštės sutvarkymo komisija. Siekta atrinkti pirmiausia tas idėjas, kurios neprieštaruja reprezentacinei aikštės funkcijai ir šiuo metu įgyvendinamam architektūriniam aikštės piešiniui. Vienas svarbiausių kriterijų - atvirumas šiuolaikiškoms kultūros formoms.

Balsavimas vyksta Vyriausybės administruojamoje e.pilietis platformoje nuo lapkričio 3-osios iki lapkričio 19-osios.

Visus penkis pasiūlymus Lukiškių aikštės memorialui galima išsamiai apžiūrėti Lukiškių aikštėje įrengtuose specialiuose stenduose arba Šiuolaikinio meno centro (ŠMC) interneto puslapyje. Galutinis sprendimas bus priimtas atsižvelgiant tiek į visuomenės, tiek į specialiai sudarytos ekspertų komisijos nuomonę.

VOKIETIJOJE ŽLUGO DERYBOS DĖL VYRIAUSYBĖS SUDARYMO

Berlynas, lapkričio 20 d. (ELTA). Vokietijoje žlugo derybos dėl koalicinės vyriausybės sudarymo, iš derybų pasitraukus Laisvajai demokratų partijai (FDP), informuoja transliuotojas BBC.

Kol kas neaišku, kas bus toliau, tačiau Vokietijos kanclerė Angela Merkel (Angela Merkel) vėliau pirmadienį turi susitikti su šalies prezidentu Franku Valteriu Šteinmejeriu (Frank-Walter Steinmeier), kuris turi įgaliojimus sušaukti skubius rinkimus.

Rugsėįjį vykusius rinkimus laimėjo A. Merkel Krikščionių demokratų sąjunga (CDU) ir sąjungininkai iš Bavarijos Krikščionių socialinė sąjunga (CSU), bet dalis rinkėjų perėjo į radikalios dešinės partijos „Alternatyva Vokietijai“

(AfD) pusę ir šie rinkimai CDU ir CSU buvo prasčiausi per beveik 70 metų.

Kanclerė teigė apgailestaujanti, kad žlugo derybos, ir pridūrė susitiksianti su prezidentu, kad oficialiai jam praneštų apie derybų žlugimą. Be pirmalaikių rinkimų A. Merkel taip pat galėtų suformuoti su žaliaisiais mažumos vyriausybę. Tuo tarpu antra didžiausia šalies Socialdemokratų partija (SPD) atmetė galimybę sugrįžti į koalicinę vyriausybę su A. Merkel.

Derybose dalyvavusios partijos, kaip pranešama, stipriai nesutarė dėl mokesčių, prieglobsčio ir aplinkos politikos. Didžiausi nesutarimai kilo dėl to, ar sirų pabėgėliams turėtų būti leidžiama atsivežti į Vokietiją savo šeimos narius.

IZRAELIO PREMJERAS ANTRĄ KARTĄ BUS APKLAUSTAS DĖL KORUPCIJOS

Jeruzalė, lapkričio 19 d. (AFP-ELTA). Žiniasklaida praneša, kad Izraelio ministrą pirmininką Benjaminą Netanjahu (*Benjamin Netanyahu*) sekma dienį dėl įtarimų korupcija antrą kartą ši mėnesį apklaus policija.

Įtariama, kad B. Netanjahu priėmė prabangias dovanas iš garsių ir turtingų savo šalininkų, tarp kurių - Izraelio verslininkas bei Holivudo prodiuseris Arnonas Milčanas

(*Arnon Milchan*).

Žiniasklaidoje skelbiama, kad B. Netanjahu iš savo ilgamečio draugo gavo prabangių cigarų dėžes ir kitų prabangių dovanų už dešimtis tūkstančių dolerių. Pats A. Milčanas buvo apklaustas rugsėjį.

Jei pranešimai pasitvirtins, tai bus jau šeštas kartas pastaraisiais mėnesiais, kai B. Netanjahu teks susidurti su policija.

Tyrėjai premjerą taip pat

apklausė dėl įtarimų, kad jis esą siekė susitarti su populiariu laikraščiu „*Yediot Aharonot*“ dėl palankesnių straipsnių jo atžvilgiu. Manoma, kad B. Netanjahu mainais už palankesnius straipsnius žadėjo „*Yedioy Aharonot*“ padėti konkuruojant su kitu laikraščiu „*Israel Hayom*“. Susitarimas, esą, pasiektas nebuvo.

Pats premjeras jam mestus kaltinimus neigia ir atsikerta, kad apklaustos ir pareikšti įtarimai yra politinių oponentų kampanija.

GAZOS RUOŽE ATIDARYTAS SVARBIAS SIENOS SU EGIPTU KIRTIMO PUNKTAS

Kairas, lapkričio 18 d. (dpa-ELTA). Po dešimties metų pertraukos, buvo atidarytas pagrindinis Gazos Ruožą ir Egiptą jungiantis sienos kirtimo punktas. Tai padaryta po to, kai šio mė-

nesio pradžioje punkto kontrolė perėjo į prezidento Mahmudo Abaso (*Mahmoud Abbas*) vadovaujamos Palestinos savivaldos rankas.

Rafos punkto kontrolė

Palestinos savivaldai perėjo pagal susitaikymo susitarimą tarp sekuliarios M. Abaso partijos „Fatah“, dominuojančios Vakarų Krante, ir islamistų organizacijos „Hamas“.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Įvairioms frakcijoms priklausančių parlamentarų grupė siūlo nustatyti atmintinų metų nustatymo tvarką. Tokį nutarimo projektą įregistravę Seimo nariai ragina numatyti aiškius principus, kuriais vadovaujantis Seimas skelbtų atmintinus metus. Pagal projektą, atmintini metai skelbiami ne vėliau, kaip likus pusei metų iki atmintinų metų pradžios. Šių metų lapkričio 16 d. **Seimas 2018-uosius paskelbė Sąjūdžio, Adolfo Ramanausko-Vanago, Tėvo Stanislovo metais.**

Kitų metų rugsėjo mėnesį bus įgyvendintas Kultūros ministerijos kartu su Švietimo ir mokslo ministerija rengiamas kultūros paso projektas. Tai programa, kurios tikslas suteikti Lietuvos moksleiviams galimybę nemokamai lankytis teatre, kino filmuose, koncertuose, muziejuose, taip skatinant juos dalyvauti kultūriniame gyvenime ir ugdant aktyvius kultūros vartotojus.

Kasmetinę Valstybinę Jono Basanavičiaus premiją Vyriausybė nutarė skirti Elvydai Lazauskaitei. Ji pagerbta už reikšmingus tradicinės kultūros tyrinėjimus ir sisteminimo, sklaidos aktualizavimo darbus, aktyvią visuomeninę veiklą etninės kultūros srityje. Vyriausybė Valstybinę J. Basanavičiaus premiją, kurią sudaro 19 tūkstančių eurų, įsteigė 1992 metais. Remiantis Etninės kultūros ekspertų komisijos išvadomis, atsižvelgiant į Lietuvos kultūros ir meno tarybos sprendimą, šią premiją kasmet skiria Ministrų Kabinetas. Premija teikiama J. Basanavičiaus gimimo dieną - lapkričio 23-iają.

Seimas papildė esamus ilgalaikio draudimo užsieniečiui atvykti į Lietuvos Respubliką pagrindus. Pagal naujas nuostatas į šalį bus uždrausta atvykti užsieniečiams, susijusiems su stambaus masto korupcija, pinigų plovimu ar žmogaus teisių pažeidimais. Už tai numatančias įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ pataisas vienbalsiai balsavo 91 Seimo narys. Sprendimą uždrausti užsieniečiui atvykti į Lietuvos Respubliką, gavęs užsienio reikalų ministro siūlymą, priims vidaus reikalų ministras. Šiuo metu įstatyme numatyta vienintelė priežastis, dėl kurios užsieniečiui gali būti uždrausta atvykti į Lietuvą ilgesniam nei 5 metų laikotarpiui, t. y. jeigu jis gali kelti grėsmę valstybės saugumui ir viešajai tvarkai.

Nuo kitų metų už alkoholinių gėrimų vartojimą arba neblaivaus asmens pasirodymą viešose vietose Seimas nustatė baudą nuo 20 iki 100 eurų, o už tokių veikų padarymą pakartotinai - baudą nuo 100 iki 200 eurų. Šiuo metu už šį administracinį nusižengimą numatytas įspėjimas arba bauda nuo 14 iki 30 eurų, o už pakartotinį nusižengimą - bauda nuo 30 iki 90 eurų. Be to, baudos grės ir už alkoholinių gėrimų vartojimą automobilių salonuose.

2017 m. Laisvės premija skirta laisvės gynėjai, politinei kalinei Nijolei Sadūnaitei. Lapkričio 16 d. už tokį nutarimą vienbalsiai balsavo 113 Seimo narių. N. Sadūnaitės kandidatūrą Seimui pasiūlė Seimo Laisvės premijų komisija, atsižvelgdama į gautus valstybės ir savivaldybių institucijų, visuomeninių organizacijų ir asociacijų, akademinės bendruomenės, bendruomenių ir fizinių asmenų teikimus. Laisvės premija siekiama įvertinti asmenų ir organizacijų laimėjimus ir indėlį ginant žmogaus teises, plėtojant demokratiją, skatinant tarpvalstybinį bendradarbiavimą kovojant už Rytų ir Vidurio Europos tautų laisvą apsisprendimą ir suverenitetą. Laisvės premija įteikiama Laisvės gynėjų dieną - sausio 13-ąją.

Tautinių mažumų departamente prie Vyriausybės išrinkti Premijos už tarpkultūrinio dialogo skatinimą laimėtojai. Šiemet konkursui buvo pateikti 37 darbai: televizijos laidos, straipsniai ir interviu. Komisijos sprendimu premija lygiomis dalimis padalinta žurnalistui, redaktoriui, kino kūrėjui Vitalijui Karakorskiui už originalumą ir netikėtų Lietuvoje gyvenančių tautų sąlyčio taškų atradimą kuriant televizijos laidą „J. Basanavičius ir Lietuvos žydai (Daktaro J. Basanavičiaus mirties 90-osioms metinėms atminti)“ ir žurnalistui, TV laidų redaktoriui Siarhejui Haurylenkai, už išskirtinį dėmesį Lietuvos tautinių mažumų kultūrai ir baltarusių kalbos puoselėjimą kuriant kultūros ir istorijos televizijos laidų ciklą „Kultūrų kryžkelė. Vilniaus sąsiuvinis“. Atminimo dovana - departamento vardiniu laikrodžiu už kokybišką žurnalistiką ir informacijos apie Lietuvos tautines mažumas sklaidą regionuose apdovanojama leidinio „Alytaus naujienos“ žurnalistė Aldona Kudzienė.

Vilniaus apskrities vyriausiajame policijos komisariate pradėtas ikiteisminis tyrimas, kuriuo siekiama išsiaiškinti, ar Seimo narys Linas Balsys lapkričio 9-ąją vairavo neblaivus. Lapkričio 9 d. Seime žurnalistams pasiūlius alkoholio kiekio matuokliu patikrinti blaivumą, L. Balsys pripūtė 1,82 promilės.

Parengta pagal Lietuvos žiniasklaidos pranešimus

SANKCIJOS MIANMARUI ŠIUO METU NEPADĖS IŠSPRĘSTI ROHINJŲ KRIZĖS

Neipidas, lapkričio 15 d. (AFP-ELTA). JAV valstybės sekretorius Reksas Tilersonas (*Rex Tillerson*) pareiškė kol kas nesieksias, kad Mianmarui dėl rohinjų pabėgėlių krizės būtų įvestos sankcijos. Tačiau politikas ragino, kad būtų vykdomas nepriklausomas tyrimas dėl įtarimų, jog Mianmaro kariai vykdo žiaurumus prieš musulmonų rohinjų mažumą.

Tokius komentarus R. Tilersonas išsakė pasaulyje augant pasipiktinimui dėl Mianmaro kariuomenės nebaudžiamumo, kuri kaltinama etniniu rohinjų valymu. JAV valstybės sekretorius lankėsi Mianmaro sostinėje Neipide ir aptarė situaciją su *de facto* lydere Ong San Su Či (*Aung San Suu Kyi*) ir kariuomenės vadu.

Dėl smurto nuo rugpjūčio pabaigos iš Mianmaro į Bangladešą pabėgo daugiau kaip 600 tūkst. rohinjų.

R. Tilersonas: sankcijos Mianmarui šiuo metu nepadės išspręsti rohinjų krizės.

EPA-ELTA nuotr.

Masiškas bėgimas prasidėjo po to, kai šalies kariuomenė pradėjo prieš rohinjų maištinkus nukreiptą operaciją.

Nors Mianmaro kariuomenė teigia, kad taikėsi tik į rohinjų maištinkus, Bangladešo stovyklose įsikūrę pabėgėliai tvirtino apie civilių žudymus, prievartavimus ir namų padegimus.

Po susitikimo su Ong San

Su Či ir Mianmaro kariuomenės vadu R. Tilersonas sakė, kad plačios ekonominės sankcijos, jo manymu, šiuo metu nepatartinos. Tačiau politikas išsakė Vašingtono susirūpinimą dėl didelių žiaurumų, kuriuos vykdo Mianmaro saugumo pajėgos ir linčiuotojai, ir ragino Mianmarą sutikti, kad būtų vykdomas nepriklausomas tyrimas.

NEPAISANT ĮTAMPOS DĖL PCHENJANO BRANDUOLINĖS PROGRAMOS, SUSITIKO ŠIAURĖS KORĖJOS IR KINIJOS PASIUNTINIAI

Nepaisant įtampos dėl Pchenjano branduolinės programos, susitiko Šiaurės Korėjos ir Kinijos pasiuntiniai. Aukštas Kinijos pasiuntinys susitiko su Šiaurės Korėjos lyderio Kim Čen Uno (Kim Jong-Un) padėjėju, lapkričio 18 d. pranešė abi šalys. Nepaisydamos nesutarimų dėl Šiaurės Korėjos branduolinių ambicijų, po susitikimo jos prabrėžė ilgalaikių dvišalių santykių svarbą. Nuotr.: Kinijos pasiuntinio Šiaurės Korėjoje Songo Tao (Song Tao) (trečias iš kairės) ir aukšto Šiaurės Korėjos politikso Čo Rijong He (Choe Ryong Hae) (antras iš dešinės) susitikimas.

EPA-ELTA nuotr.

Pekinas/Pchenjanas, lapkričio 18 d. (AFP-ELTA). Aukštas Kinijos pasiuntinys susitiko su Šiaurės Korėjos lyderio Kim Čen Uno (*Kim Jong-Un*) padėjėju, šeštadienį pranešė abi šalys. Nepaisydamos nesutarimų dėl Šiaurės Korėjos branduolinių ambicijų, po susitikimo jos prabrėžė ilgalaikių dvišalių santykių svarbą.

Songas Tao (*Song Tao*) Šiaurės Korėjoje lankosi prezidento Si Dzinpingo (*Xi Jinping*) vardu. Čia jis atvyko esą norėdamas informuoti šalies pareigūnus apie neseniai vykusį Kinijos Komunistų partijos kongresą ir kitus „abiem pusėms svarbius

klausimus”.

Komunistinės kaimynės, kadaise buvusios itin artimos, šiuo metu nesutaria dėl Pchenjano branduolinių ambicijų, ir JAV prezidentas Donaldas Trampas (*Donald Trump*) ragina Pekiną didinti spaudimą Pchenjanui.

Tikėtasi, kad Songas Tao - pirmasis aukštas Kinijos pareigūnas, per daugiau nei metus apsilankęs šalyje, - penktadienį susitikęs su aukštu Šiaurės Korėjos valdančiosios partijos pareigūnu Čo Rijong He (*Choe Ryong-Hae*) iškels Šiaurės Korėjos raketų ir branduolinių bandymų klausimą.

Tačiau Kinijos Komunistų partijos po susitikimo išpla-

tintame pranešime apie šiuos klausimus neužsimenama, o daugiausia dėmesio skiriama banalybėms apie ilgalaikius santykius.

Pranešime teigiama, kad Songas Tao ir Čo Rijong He sutarė, jog dvišaliai santykiai yra „bendras abiejų tautų lobis”.

„Partijos turėtų veikti kartu, siekdamas skatinti partijų ir abiejų šalių santykių plėtrą ir leisti jiems duoti naudą abiem tautoms”, - partijos pranešime cituojami pareigūnai.

D. Trampas, praėjusią savaitę įspėjęs Si Dzinpingą, kad laiko išspręsti Pchenjano branduolinę krizę lieka vis mažiau, lapkričio 16 d. tviteryje gyrė Songo Tao misiją.

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, pirmininkas / president

Gediminas Markevičius, redaktorius / editor

2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

E-mail: dirva.redaktorius.chicago@gmail.com

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA

19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.

Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.

VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$2.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78.

Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$2.00.

Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu, ne visada sutampa su redakcijos nuomone. Nespausdinti straipsniai gražinami tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

NETIKĖTI SUTAPIMAI

Mūsų nemažos visuomenės dalies išsilavinimo stoką ir nuovokos nebuvimą akivaizdžiai liudija jos nenoras suprasti, kad karas nėra tik tas atvejis, kai šaudoma ir sprogdinama. Tad nenuostabu, kad bandymai paaiškinti, jog šiuo metu prieš Vakarų pasaulį (ir, žinoma, mūsų valstybę) Rusija kariauja hibridinį karą, sukelia tik pašaipas „visur jums rusai puola“. Nepadeda net argumentai, jog didžiausių Vakarų valstybių vadovai pareiškė Rusijai protestus dėl jos kišimosi į vidaus reikalus (tai viešai pripažino JAV, Didžiosios Britanijos, Prancūzijos vadovai, tokius Rusijos veiksmus pastebi ir Ispanija, susidūrusi su katalonų separatistais). Na, jei jau į JAV prezidento rinkimus Rusija nepabijojo kištis skleisdama melagingas „žinias“ ir t. t. , tai ką ir bekalbėti apie Lietuvos politinį ir visuomeninį gyvenimą?

Štai neseniai į dienos šviesą buvo išstemtas Mindaugas Bastys, dirbęs Rusijos naudai, paskui – Artūro Skardžiaus „verslo“ veikla, kažkaip keistai sutampanti su Rusijos interesais, bet prieštaraujanti Lietuvos energetiniam savarankiškumui. Na, pastarojo veikėjo „nuopelnai“ dar tik svarstomi Seime, nelabai norinčiame pripažinti A. Skardžiaus iš esmės antivalstybinę veiklą ir dar neaišku, kaip reaguos visuomenė, kurios nemaža dalis akiai įtikėjusi lietuviškosios „socialdemokratijos“ genialumu, tačiau kitas išpuolis prieš Lietuvą susilaukė atkirčio iš visų pusių, todėl Rūtos Vanagaitės provokacija apie partizaną Adolfą Ramanauską-Vanagą pavyko tik iš dalies, bet bent jau kol kas neįžiebė tarptautinio skandalo. Žinoma, dalį tamsaus gaivalo išprovokuoti pavyko, bet jo antisemitiniai išpuoliai netapo vertais tarptautinio dėmesio.

Bet dar didesnio dėmesio susilaukė paskutinis skandalas, mat tema pikantiška: garsus kino režisierius Šarūnas Bartas buvo apkaltintas seksualiniu priekabiavimu. Paskutinis šio garsaus menininko darbas - kino juosta „Šerkšnas“ apie Ukrainos laisvės karą prieš okupantą Rusiją. Pasiklausęs skandalo dalyvių – nukentėjusių merginų – nepaliauji stebėtis: o tai ko jūs, panelės, tikėtės, važiuodamos pas vyrą į jo namus, gerdamos naktį su juo vyną ir pasilikdamos nakvoti? Net Juozas Tumas-Vaižgantas kažkada yra pasakęs, jog naivu tikėtis, kad likę dviese jauni žmonės tik poterius kalbės... Visgi šiame skandale yra kai kas daugiau, nei moralinė problema – politikos apžvalgininkas žurnalistas Audrius Bačiulis socialiniame tinkle „Facebook“ pateikė ironišką pastebėjimą, kodėl kilo šis „seksualinio priekabiavimo“ burbulas: „Ir sutapik tu man šitaip (kad jis kilo, *red. past.*), kad artėjant kasmetiniams JAV kino meno ir mokslo akademijos „Oskarų“ apdovanojimams, kuriems bus pristatytas Šarūno Barto filmas. Ir sutapik tu man šitaip, tas filmas yra apie kagėbistų ir kitų kriminalinių nusikaltėlių valdomos imperijos agresiją – karą prieš Ukrainą. O jeigu netyčia JAV kino meno ir mokslo akademijos žiuri komisijai labai patiks tas garsaus lietuvių režisieriaus darbas (gal net kagėbistai turi informacijos, kad jau patinka?) ir jeigu sutaps taip, kad „Frost“ (lietuviškai „Šerkšnas“, *red. past.*) taps labai realiu kandidatu į „Oskarą“ ir atkreips visų dėmesį į

AR DAR GYVAS RŪPINTOJĖLIS?

Kiekvienam laikui būdingi savi simboliai. Valstybės atkūrimo šimtmečio išvakarės labiau garsina ne simboliai, o žiniasklaidos paviešinti skandalai. Biurokratais paversti medikai, valstybingumo parodija tapusi Lukiškių aikštės rekonstrukcija, griūvantis Gedimino kalnas. Sveiko humoro nepraradę tautiečiai, stebėdami, kaip neprižiūrimas keičiasi Gedimino kalno kraštovaizdis, šmaikštauja: „Į valdžią atėję „valstiečiai“ žadėjo kalnus nuversti, taigi vykdo savo rinkimų pažadus.“

Tačiau kas yra šių laikų simbolis ar koks jis galėtų būti? Lietuvos kultūros tyrimo institutas išleido knygą „Susimąstęs Kristus: nuo religinio atvaizdo iki tautos simbolio Rūpintojėlio“. Autorė dr. Gabija Surdokaitė-Vitienė supažindina su Rūpintojėliu. Jis – vienas svarbiausių atvaizdų XX a. Lietuvoje. Liaudies meistrų išdrožtos Rūpintojėlio skulptūrėlės laikomos Lietuvos simboliu, dažniausia jos pasirenkamos norint oficialiai ar viešai reprezentuoti šalį. Vieniems lietuviams jis simbolizuoja tautos ar lietuvio charakterį, kitiems tėra liaudies meistro išdrožta skulptūrėlė,

treti tvirtina, kad jis yra šeimos užtarėjas, globėjas, dar kiti – kad tai parimęs senelis, pagonių dievas. Tačiau pirmiausia, teigia autorė, tai yra religinis atvaizdas, išreiškiantis vieną iš Kristaus kančios epizodų. Tai ir tautos likimo simbolis.

XX a. 3–4 dešimtmečiais Rūpintojėlis buvo pasirenkamas reprezentuoti Lietuvos valstybę ir tapo tautos ikona. Jeigu kokiam kaime nebūdavo šios skulptūrėlės, tai laikyta trūkumu. Ją buvo galima pamatyti ir ant dažno patrioto rašomojo stalo.

Skaitant knygą apie susimąčiusį Kristų, į akis krinta vieningos prieškario Lietuvos pastangos populiarinti vieną simbolį. 1937 m. Paryžiuje vykusioje tarptautinėje parodoje „Meno ir technikos vieta šiuolaikiniame gyvenime“ eksponuota 3 metrų aukščio medinė skulptūra.

Filosofas Stasys Šalkauskis teigė, kad lietuviškasis Smūtelis, arba Rūpintojėlis, yra begalinio skausmo ir kentėjimo išraiška. Tikrai „Kristus čia atvaizduotas kenčiančiu ne savo kryžiaus kančia, bet savo skausmingu susirūpinimu gyvenančiais žemėje žmonėmis, jų vargais, skausmais, ydomis, nusidėjimais. Tai Išganytojas,

tęsias savo misiją tarp žmonių, kenčias drauge su jais.“

Tarpukariu Rūpintojėlio samprata papildyta dar vienu aspektu – jis suvoktas kaip moralinių vertybių saugotojas. Tai tapo ypač svarbu sovietiniu ir posovietiniu laikotarpiu, kai nuo sovietų valdžios nukentėjusiems lietuviams susimąstęs Kristus buvo paguodos, stiprybės ir pasipriešinimo šaltinis. Tačiau šių paminklų gausa ir pernelyg dažnas atvaizdo kartojimas lėmė simbolio desakralizaciją ir profanaciją.

Šiuolaikiniame pasaulyje joks simbolis negali tapti visuotinai pripažįstamas. Visada atsiras norinčiųjų jį pašiepti ar juo pasinaudoti. Toks veikimas vadinamas asmeninės arba žodžio laisvės raiška. Ryškus to pavyzdys – Nukryžiuotojo naudojimas priestočio restorano reklamai.

Tačiau sunku gyventi tautai ir valstybei, neturinčiai žmones siejančių simbolių, kuriuose būtų jaučiama ir šventumo dvasia. Stokodami jų, vis labiau gyvename savo pavienius gyvenimus, nebejausdami bendresnės lemties.

Ramunė Sakalauskaitė, LRT

J. STOLTENBERGAS: NATO DURYS YRA ATVIROS UKRAINAI

NATO durys Ukrainai yra atviros, tačiau sprendimą dėl jos priėmimo į savo gretas turės priimti visos 29 Aljanso narės, penktadienį per Tarptautinį Halifakso forumą pareiškė NATO generalinis sekretorius Jensas Stoltenbergas.

„NATO durys yra atviros, ir geriausias to įrodymas yra, kad nuo Šaltojo karo pabaigos iki dabar NATO narių skaičius beveik padvigubėjo. Be to, šiomet taip pat sulaukėme naujos narės. Pavasarį prie mūsų prisijungė Juodkalnija, ir NATO (dabar) turi 29 nares. Taigi, NATO durys yra atviros. Žinoma, norint tapti NATO nare, būtina įvykdyti Aljanso reikalavimus, reformuotis. Tiek Gruzija, tiek Ukraina dabar yra susikonzentravusios į reformas, gynybos institutų modernizavimą, kovą su korupcija ir demokratiinių institutų stiprinimą“, – J. Stoltenbergą cituoja tarptautinis Laisvės radijas, jo praneši-

mą paskelbęs savo tinklalapyje lapkričio 17 d. vakarą.

Paklaustas, kaip Aljansas vertina Ukrainos ir Gruzijos galimybes tapti NATO narėmis, J. Stoltenbergas pabrėžė, kad visi sąjungininkai, įskaitant Kanadą, padeda toms šalims įgyvendinti reikalingas reformas.

„Galų gale, priimti ar nepriimti naujų narių, spręs 29 NATO šalys narės. Niekas kitas neturi teisės kištis ar vetuoti tokio proceso. Kiekviena suvereni valstybė turi teisę savarankiškai spręsti savo kelią“, – sakė jis.

Ukrainos narystę NATO palaiko ir Kanados gynybos ministras Harjitas Sajjanas.

„Ukraina neturi stipresnio palaikymo negu gaunamas iš Kanados. Turime daugiau kaip milijoną ukrainiečių kilmės piliečių. Labai jautriai vertiname, kas dabar vyksta Ukrainoje – nelegali Krymo aneksija, įvykiai

Donbase (Rytų Ukrainoje). Pirmiausia reikia išspręsti šias problemas ir dirbti su Ukrainos Ginkluotųjų pajėgų reformomis, kad galiausiai jos ne tik prisijungtų prie NATO, bet ir taptų visavertės; tuo suinteresuota ir pati Ukraina“, – teigė jis.

„Negalime pamiršti Ukrainos. Ten yra 200 mūsų karių. Mūsų pastangos Ukrainoje nėra izoliuotos; tai yra platesnių pastangų, kolektyvinio signalo apie atgrasymą, adresuoto Rusijai, dalis“, – pažymėjo Kanados gynybos ministras.

RUSIJA VETAVO JT REZOLIUCIJĄ

Niujorkas, lapkričio 17 d. (ELTA). Rusija per vos kelias dienas vetavo jau antrą Jungtinių Tautų (JT) Saugumo Tarybos rezoliuciją, kuria būtų buvęs pratęstas tarptautinis tyrimas dėl cheminių atakų Sirijoje, praneša *BBC*.

Rusija atmetė Japonijos rezoliucijos projektą, kuriuo Jungtinio tyrimų mechanizmo (*Joint Investigative Mechanism, JIM*), kurio mandatas turėjo baigėsi lapkričio 17 d. vidurnaktį, veiklą siūlyta pratęsti 30-iai dienų.

Vakarų šalys pasmerkė tokį Rusijos žingsnį.

Tai - jau vienuoliktas kartas, kai Maskva pasinaudojo veto teise JT, kad paremtų savo sąjungininkę Siriją.

Rusijos projektą „Malorossija“? Jiems to visai nereikia...”

Pasak A. Bačiulio, dabar „ant bangos“ seksualinio priekabiavimo skandalai Holivude, tad kodėl šio fono nepritaikius lietuvių režisieriui? Beje, apžvalgininkas aptiko įdomų sutapimą – Šarūno Barto „nuskriaustoji“ Julija Steponaitytė lyg tyčia gyvena Londone, bet dirba... rusams priklausančioje kompanijoje.

Ir sutapik gi tu man!

Kęstutis Šilkūnas

JAV SOSTINĖJE PAGERBTAS KOMUNIZMO AUKŲ ATMINIMAS

Nuotraukoje (antras iš dešinės) Lietuvos Respublikos Atkuriamojo Seimo pirmininkas profesorius Vytas Landsbergis.

LR URM

Lapkričio 7-9 dienomis Komunizmo aukų memorialinis fondas Vašingtone kartu su Stanfordo universitetu organizavo tarptautinę konferenciją ir kitus atminimo renginius, skirtus pagerbti komunizmo aukas ir įvertinti prieš 100 metų įvykusį antidemokratišką Spalio perversmą Rusijoje, atnešusį marksistinę ideologiją ir totalitarinį valdymą, įtakojusius milijonus gyvybių kainavusius komunistinių režimų nusikaltimus regione ir visame pasaulyje.

Tarp konferencijos pagrindinių pranešėjų - Lietuvos Respublikos Atkuriamojo Seimo pirmininkas profesorius Vytas Landsbergis ir Nepriklausomybės Akto signataras Emanuelis Zingeris.

Lietuvos ambasadorius Rolandas Kriščiūnas kartu su kitų šalių ambasadoriais buvo išrinktas į renginio garbės komitetą.

Profesorius V. Landsbergis savo pranešime pabrėžė, kad bolševikų revoliucija Rusijoje yra viena tragiškiausių dienų Europos ir viso pasaulio istorijoje. V. Landsbergis akcentavo, kad net ir praėjus tiek laiko turime susitelkti ir suvokti, kas įvyko praėjusio amžiaus pradžioje, ir dėti visas pastangas, kad istorinės pamokos būtų tinkamai suprastos.

Pirmasis atkurtos Lietuvos valstybės vadovas pažymėjo, kad prieš šimtą metų įvykęs bolševikų perversmas Rusijoje tapo blogu pavyzdžiu visiems kitiems praėjusio amžiaus fa-

šistiniams ir komunistiniams režimams ir diktatūroms, kurios vykdė didžiausius nusi-

Kalba Nepriklausomybės Akto signataras Emanuelis Zingeris.

LR URM

LIETUVOS PATIRTĮ KOVOJANT SU PROPAGANDA D. GRYBAUSKAITĖ PRISTATĖ EUROPOS VADOVAMS

Vilnius/Geteborgas, lapkričio 17 d. (ELTA). Švedijos mieste Geteborge susirinkusiems Europos Sąjungos (ES) šalių vadovams Prezidentė Dalia Grybauskaitė pristatė Lietuvos patirtį, kaip švietimas ir kultūra gali prisidėti prie ES vertybių apsaugos, kovos su melagingomis naujienomis ir antieuropine propaganda.

Prezidentės teigimu, Lietuva puikiai supranta propagandos žalą valstybei, žino, kaip su ja kovoti, ir šia patirtimi dalijasi su kitomis ES šalimis.

Būtent Lietuvos iniciatyva prieš dvejus metus ES buvo įkurtos strateginės komunikacijos komandos, kurios padeda atpažinti melagingas naujienas ir išsklaidyti propagandos mitus.

Pavyzdžiu Europai tampa ir pilietiška Lietuvos žiniasklaida, kuri pati imasi iniciatyvos šviesti ir saugoti žmones nuo melo. Po

Lietuvos mokyklas keliaujantys žurnalistai, padedantys jauniems žmonėms atpažinti propagandą, drauge su pasauline informacijos milžine „Google“ kuriama pažangi „melagingų naujienų gaudyklė“, operatyvi reakcija į propagandos mitus ir jų dekonstravimas internetinėje erdvėje - tai svarbiausia Lietuvos gynybinė linija informaciniame kare.

Lietuvos viešąją erdvę saugo ir strateginės komunikacijos padaliniai valstybės institucijose, kurie fiksuoja informacines atakas ir padeda žiniasklaidai jas atskleisti.

Prezidentė pabrėžė, kad tokio susitelkimo bei sąmoningumo reikia ir visos ES mastu.

Su įžūliu melagingų naujienų antplūdžiu susiduria ne tik Lietuva, bet ir Jungtinė Karalystė, Ispanija, Prancūzija, Vokietija, kitos Europos šalys. Todėl itin svarbu, kad ES kultūros ir

švietimo iniciatyvos gintų ES vertybes ir padėtų stiprinti Europos žmonių atsparumą melui. Tam būtina investuoti į tikslines kultūrines programas, skirti daugiau lėšų kovai su propaganda, stiprinti ES padalinius, padedančius atpažinti ir paneigti melagingas žinias.

Geteborge kalbama ir apie ES švietimo politiką. ES vadovai tariaisi, kaip sustiprinti ir išplėsti jau 30 metų veikiančią „Erasmus“ studijų mainų programą. Naujame daugiamečiame ES biudžete šiai programai norima skirti dvigubai daugiau lėšų - beveik 30 mlrd. eurų. Lietuva taip pat siekia, kad mainų galimybių turėtų ne tik studentai bei dėstytojai, bet ir mokytojai.

„Erasmus“ programos teikiama galimybė mokytis ir dėstyti užsienio universitetuose jau pasinaudojo per 40 tūkst. Lietuvos studentų ir 16 tūkst. dėstytojų.

VILNIUJE PAMINĖTA VOKIETIJOS TAUTINIO GEDULO DIENA, PAGERBTOS PIRMOJO IR ANTROJO PASAULINIŲ KARŲ AUKOS

Vilnius, lapkričio 19 d. (ELTA). Sekmadienį Vilniaus vokiečių karių kapinėse Vingio parke organizuota Vokietijos tautinio gedulo dienos minėjimo ceremonija, minėjime nuskambėjo Lietuvos kariuomenės orkestro atliekami Lietuvos ir Vokietijos himnai. Krašto apsaugos viceministras Vytas Umbrasas kartu su Vokietijos ambasadore Angelika Viets išreiškė pagarbą karų aukoms ir padėjo gėlių vainikus.

Antakalnio kapinėse ceremonija prasidėjo gėlių padėjimu prie monumento vokiečių ir rusų kariams, žuvusiems Pirmajame pasauliniame kare, tuomet pagarbos eisena nusidriekė Lietuvos

Lietuvos nepriklausomybę nuo komunistinės okupacijos, o ryškiausias to siekio pavyzdys yra 1949 m. vasario 16 d. Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio deklaracija, kurioje išreikštos Lietuvos partizanų provakarietiškos demokratinės nuostatos.

Jungtinių Amerikos Valstijų Prezidentas Donald Trump lapkričio 7 dieną oficialiai paskelbė Nacionaline komunizmo aukų atminimo diena. Baltųjų Rūmų išplatintame JAV Prezidento pranešime teigiama, kad nuo totalitarinių komunistinių diktatūrų pasaulyje žuvo daugiau nei 100 milijonų žmonių.

Komunizmo aukų memorialinis fondas Vašingtone veikia nuo 1994 metų. 2007 metų birželio 12 d. JAV sostinėje buvo atidengtas paminklas komunizmo aukoms atminti ir įamžinti.

LR URM

**LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais
9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.**

Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpiką,
82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687.
Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

RAUDONDVARYJE PRISIMINTAS TRIJŲ LIETUVIŲ MEMORANDUMAS

Konferencijos prelegentai ir svarbiausi dalyviai.

Šaulio dr. Raimundo Kaminsko nuotr.

Raudondvaris (Kauno r.), lapkričio 14 d. (ELTA). Raudondvario pilyje (Kauno r.) antradienį buvo surengta mokslinė konferencija, skirta Kazio Griniaus, Jono Prano Aleksos ir Mykolo Krupavičiaus memorandumo 75-osioms metinėms.

Renginio iniciatorius, Sūduvos krašto mokslo, istorijos ir kultūros draugijos pirmininkas Valentinas Aleksa tvirtino, kad trijų žinomų Lietuvos politinių veikėjų lietuvių tautos vardu vokiečių generaliniam komisarui Kaune Teodorui Adrianui fon Rentelnui 1942 m. lapkričio 14 d. įteiktas memorandumas buvo svarbus tautos savigar-

bos ir pilietinio ryžto dokumentas. Istorikai dažnai jį vadina Trijų memorandumu.

Dokumente buvo protestuojama prieš Lietuvos kolonizavimą, lietuvių ir lenkų ūkininkų turto grobimą, žydų ir kitų tautybių žmonių žudymą. Svarbu ir tai, kad buvo įvardintas pagrindinis lietuvių tautos tikslas - atkurti nepriklausomą Lietuvą.

V. Aleksos teigimu, vokiečiai tada buvo įsitikinę savo pergale, todėl paskelbti tokį pareiškimą reikėjo didelės drąsos ir ryžto. Naciai Lietuvoje planavo sunaikinti visus žydus ir čigonus, o lietuvius per 50 metų germanizuoti. Memorandumo autoriai

buvo suimti ir tik K. Grinius dėl savo garbaus amžiaus buvo kalinamas namuose.

Renginyje dalyvavęs

Kauno žydų bendruomenės pirmininkas Gercas Žakas įsitikinęs, kad Trijų memorandumas paskatino lietuvius gelbėti žydų tautybės gyventojus nuo genocido.

„Memorandumas buvo nuostabus lietuvių tautos pristatymas“, - tvirtino žurnalistas Vidmantas Valiušaitis. Jis pabrėžė, kad nagrinėjant istorinius reiškinius svarbu kalbėti faktais. „Mes emociškai reaguojame į įvairius kaltinimus, bet negebame tinkamai pristatyti savo istorijos“, - apgailestavo pranešimo autorius.

Pasak Kauno rajono savivaldybės pranešimo, renginyje taip pat pranešimus skaitė Seimo narys Žygimantas Pavilionis, profesorius Arimantas Dumčius, kiti lektoriai.

Konferencijos globėjas, Kauno rajono meras Valerijus Makūnas pastebėjo, kad primirštas Trijų memorandu-

mas yra aktualus ir dabar, kai pasaulyje ne visada girdimas mažų tautų balsas. „Memorandumas skelbė bendrus žmogiškuosius idealus, gynė žmogaus teises ir skriaudžiamas tautas“, - kalbėjo meras.

Konferencijos dalyviai vieningai pritarė V. Makūno idėjai Garliavoje pasodinti 100 ąžuoliukų, skirtų žymiems Lietuvos valstybės kūrėjams, tarp jų būtų ir ąžuoliukai K. Griniui, J. P. Aleksai ir M. Krupavičiui.

Atkurtos Lietuvos valstybės šimtmečiui skirtą renginį organizavo Sūduvos krašto mokslo, istorijos ir kultūros draugija, Kauno rajono savivaldybė, Kauno rajono švietimo centras, Sūduvos krašto mokslo akademija, Pasaulio Aleksų giminių istorijos ir kultūros draugija, Pasaulio lietuvių kultūros, mokslo ir švietimo centras.

Raudondvario pilyje įvyko konferencija, skirta Kazio Griniaus, Jono Prano Aleksos bei Mykolo Krupavičiaus memorandumo 75-osioms metinėms.

Šaulio dr. Raimundo Kaminsko nuotr.

PRANCŪZIOJE GYVENANČIŲ LIETUVIŲ IR LIETUVOS ISTORIKŲ DISKUSIJOS APIE LIETUVIŠKĄJĄ TAPATYBĘ

Paryžiuje vyko Prancūzijoje gyvenančių lietuvių ir Lietuvos istorikų diskusijos apie lietuviškąją tapatybę.

LR URM

Rengiantis Lietuvos valstybės atkūrimo 100-mečiui 2018 m., Lietuvos Respublikos ambasada Prancūzijos Respublikoje, Prancūzijos lietuvių bendruomenė ir viešoji įstaiga „Pojūčių akademija“ lapkričio 9 d. ambasadoje surengė diskusiją „Lietuviška tapatybė: istorijos iššūkiai“.

Didelio lietuvių bendro-

menės narių ir svečių dėmesio sulaukusiame renginyje savo lietuviškos tapatybės interpretacijas ir požiūrį pristatė du garbės svečiai – iš Lietuvos atvykę istorikai prof. Česlovas Laurinavičius ir dr. Tomas Balkelis.

Valstybės ir demokratinės visuomenės svarba lietuviškos tapatybės suvokime, kal-

bos unikalumas ir etninio identiteto reikšmė XXI a. globalios Lietuvos akivaizdoje – pagrindinės temos, kurios buvo gvildenamos istorikų ir diskusijos dalyvių.

Vakaro dalyvius pasveikinęs Lietuvos ambasadorius Prancūzijoje Dalius Čekuolis pasidžiaugė dažnėjančiais Prancūzijoje gyvenančių lietuvių susitikimais su žymiausiais šių dienų lietuvių istorikais ir palinkėjo, kad jie taptų gražia abipusiškai praturtinančia tradicija.

Susitikimas su istorikais – Lietuvos valstybingumo atkūrimo 100-ečiui skirta minėjimo programos Prancūzijoje atidarymo renginys.

LR URM

ES UŽSIENIO REIKALŲ IR GYNYBOS MINISTRAI ATVĖRĖ KELIĄ NAUJAM EUROPOS SAUGUMO IR GYNYBOS BENDRADARBIAVIMUI

Lapkričio 13 d. Lietuvos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius dalyvavo Europos Sąjungos Užsienio reikalų tarybos posėdyje Briuselyje, kuriame kartu su gynybos ministrais buvo aptartas ES-Afrikos Sąjungos susitikimas ir ES visuotinės strategijos įgyvendinimas saugumo ir gynybos srityse.

Užsienio reikalų ministras L. Linkevičius ir krašto apsaugos ministras R. Karoblis pasirašė notifikaciją dėl Lietuvos jungimosi prie Nuolatinio struktūrinio bendradarbiavimo (PESCO) iniciatyvos, kurią planuojama įkurti dar iki šių metų pabaigos. Lietuva Europos Sąjungos valstybėms PESCO rėmuose siūlo stiprinti bendradarbiavimą kibernetinės gynybos srityje, palaiko kitų šalių inicijuotus projektus, pavyzdžiui, karinių pajėgų judėjimo procedūrų Europoje supaprastinimą ir bendros logistinės infrastruktūros plėtrą.

Sesijos metu dėmesys taip

pat buvo skirtas kitoms naujoms ES Bendrosios saugumo ir gynybos politikos iniciatyvoms – koordinuotai metinei gynybos peržiūrai ir Europos gynybos fondui. Ministras L. Linkevičius akcentavo ES-NATO bendradarbiavimo svarbą, kalbėjo apie būtinybę toliau plėsti bendradarbiavimo sričių sąrašą, ypač akcentuojant hibridines grėsmes ir kibernetinę gynybą.

Užsienio reikalų ministrai aptarė pasirengimą Dramblio Kaulo Krante lapkričio 29-30 dienomis vyksiančiam 5-ajam ES-Afrikos Sąjungos susitikimui.

„Ryšius su Afrikos žemynu reikia formuoti per prekybą ir investicijas. Turime padėti Afrikos jaunimui kurti savo ateitį sustiprinant jo verslumą, ypač žemės ūkio srityje, taip pat padėti Afrikos šalims vystyti informacines ir atsinaujinančios energetikos technologijas“, – sakė L. Linkevičius.

LR URM

LIETUVIŲ FONDAS ŠVENTĖ SAVO 55-METĮ

Nušurmuliavo, į istoriją nužengė Lietuvių Fondo 55-mečio pokylis „Ant laisvės sparnų“. Lietuvių Fondas tvirtais žingsniais žengia jau 56-ųjų metų keliu.

Šiandien JAV tikriausiai nerasi lietuvio, kuris nežinotų šios organizacijos. Vargu ar LF įkūrėjai galėjo numatyti, kad Fondas gyvuos 55 metus ir išaugs į vieną didžiausių paramos lietuvybei organizacijų. Šiandien drąsiai galime pasakyti, kad Lietuvių Fondas stovi ant tvirtų pamatų. Džiugu, kad prabėgę dešimtmečiai nepakeitė Lietuvių Fondo siekių ir tikslų, kuriuos įžvalgiai nusakė to svarbiausio lietuvybės ramsčio kūrėjai: Fondo tikslas – sukaupti kapitalą, iš kurio gauto pelno būtų remiama kultūrinė, švietimo, visuomeninė veikla ir studentija.

Pasveikinti Lietuvių Fondą gražios sukakties proga atvyko didžiulis būrys LF narių, rėmėjų, diplomatijos korpuso, JAV LB Krašto valdybos atstovų, garbės konsulai iš Jungtinių Amerikos Valstijų ir

Meksikos, taip pat svečiai iš Airijos, Lietuvos, Meksikos. Sveikinimo žodį tarė LF tarybos pirmininkas Saulius Čyvas. Gražios sukakties proga pasveikino Lietuvos Respublikos ambasadorius Jungtinėse Amerikos Valstijose ir Meksikai Rolandas Kriščiūnas, JAV LB Krašto valdybos pirmininkė Sigita Šimkuvienė. LF 55-mečio proga sveikinimus raštu atsiuntė Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė, LR užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius, Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininkė Dalia Henke, Anglijos lietuvių bendruomenės pirmininkė Dalia Asanavičiūtė.

Muzikinę programą atliko „Avon Voices-2011“ nugalėtoja, dainininkė, dainų kūrėja Evelina Anusauskaitė-Young ir žinomas Lietuvoje muzikantas, prodiuseris, kompozitorius, aranžuotojas Marius Leskauskas.

Koks gi pokylis be šventinio torto? Į salę buvo įvežtas didžiulis šakotis. LF valdybos pirmininkui Mariui Kasniūnui pasakius tostą, sugiedota „Ilgiausių

Lietuvių Fondas glaudžiai bendradarbiauja su JAV lietuvių bendruomene. Nuotraukoje LF tarybos pirmininkas Saulius Čyvas (antras iš kairės) ir LF valdybos pirmininkas Marius Kasniūnas (ketvirtas iš kairės) su JAV LB Krašto valdybos nariais (iš kairės): Valdu Aušra, Sigita Šimkuvienė (pirmininkė), Austėja Sruoga, Jonu Howes, Aukse Motto ir Gražvydu Supronu.

metų“. Vakaro programą puikiai vedė LF narė ir stipendininkė Gabrielė Bieliauskaitė.

Dar ilgai tą vakarą, grojant Ričardo Soko suburtai lengvosios muzikos grupei, sukosi poros, svečiai bendravo, skanavo desertą, fotografavosi – visi kartu šventė Lietuvių Fondo veiklą.

Džiaugiamės ir didžiuojamės, kad tūkstančių aukotojų

paramos dėka ir dėka visų, kurie nenuilstamai dirbo ir dirba tarybos, valdybos, įvairių komitetų eilėse, taip pat visų, kurie uoliai darbavosi ir dirba administracijoje, Fondas gyvuoja ir šiandien.

Esame įsitikinę, kad ir toliau būsimės kartu, drąsiai eisime

pirmtakių pramintu taku, ir nešime lietuvybės deglę „Iš kartos į kartą“. Norime Jus užtikrinti, kad LF toliau sėkmingai ugdydys, puoselės ir visuomet išties pagalbos ranką visokeriopai lietuviškai veiklai.

Laima Apanavičienė

Pokilyje dalyvavo diplomatijos atstovai (iš kairės): LR generalinis konsulas Niujorke Julius Pranevičius, LR generalinis konsulas Čikagoje Mantvydas Bekešius, LR ambasadorius Jungtinėse Amerikos Valstijose ir Meksikai Rolandas Kriščiūnas, LR ministras patarėjas Jungtinėse Amerikos Valstijose ir Meksikai Jonas Mažeika ir LR generalinis konsulas Los Andžele Darius Gaidys.

Šokio sūkuryje LF administracijos vykdomoji direktorė Jūratė Mereckienė ir Pasaulio lietuvių centro direktorius Artūras Žilys.

LF tarybos pirmininkas Saulius Čyvas (trečias iš kairės) su Lietuvos Respublikos diplomatijos atstovais Jungtinėse Amerikos Valstijose.

Visos nuotraukos Sandros Scedrinės.

„DIRVOS” LAIMINGIEJI

Lapkričio 2 dieną pasibaigė „Dirvos” aukų loterija. Laimingiems bilietams ištraukti buvo pakviesti Mindaugas Gatautis ir Giedrė Kijauskienė, kurie ištraukė tris bilietus.

Dėkojame visiems, kurie skaitote, prenumeruojate ir remiate „Dirvą”.

Sveikiname laimėjusius loterijos prizus:

500 dol. laimėjo Algirdas J. Andrašiūnas – Chesterland, OH

300 dol. laimėjo Remigijus Belzinskas – Kirtland, OH

200 dol. laimėjo Daiva Ožinskas – South Euclid, OH

„*Vilties*” draugija, „*Dirvos*” leidėja

JUNGTINĖ KARALYSTĖ

Ambasadoje vyko lituanistinių mokyklų darbuotojų kvalifikacijos kėlimo seminaras

2017 m. lapkričio 12 d. Ambasadoje vyko tradicinis Jungtinėje Karalystėje veikiančių lituanistinių mokyklų darbuotojų kvalifikacijos kėlimo seminaras. Per šimtą mokytojų, dirbančių savaitgalinėse lituanistinėse ugdymo įstaigose Anglijoje, Škotijoje ir Šiaurės Airijoje, diskutuoja

pagalbos lietuvių vaikams grįžtantiems į Lietuvos mokyklas, projektinės veiklos virtualiose platformose, holistinio kalbos mokymo, etninės kultūros puoselėjimo ir kitais klausimais. Renginio dalyvius pasveikino ambasadorius Renatas Norkus.

Jungtinėje Karalystėje šiuo metu veikia 50 lituanistinių ugdymų įstaigų. Lituanistinių mokyklų darbuotojų kvalifikacijos kėlimo seminarą organizuoja Jungtinės Karalystės lietuvių bendruomenė. **LR URM**

ŠVEDIJA

Lietuvių bendruomenės atstovai susitiko su TS - LKD partijos pirmininku

Lapkričio 3 d. Lietuvos Respublikos ambasadoriaus Švedijos Karalystėje rezidencijoje lietuvių bendruomenės

atstovai susitiko su Tėvynės sąjungos - Lietuvos krikščionių demokratų partijos pirmininku Gabrieliumi Landsbergiu. Pagrindinė diskusijų tema - ko reikia, kad užsienyje gyvenantys ir dirbantys lietuviai grįžtų į Lietuvą. **LR URM**

SUOMIJA

Susitikimas su „Misija Sibiras” dalyviais

Ilgai lauktas ir įkvepiantis antrasis susitikimas su „Misija Sibiras” dalyviais vyks lapkričio 24 d., penktadienį 18 val. Lietuvos ambasadoje Suomijoje. Prašome registruotis el. paštu amb.fi@urm.lt

Šiais metais savomis patirtimis ir išpūdžiais dalinsis 2017 metų ištvermingieji ekspedicijos dalyviai Tomas Oičenka ir Aurimas Rapalis.

„Misija Sibiras” idėja, gimusi prieš 12 metų, pavirto į milžinišką reiškinį – 15 ekspedicijų, 10 dokumentinių filmų, šimtai fotografijų parodų, tūkstančiai pristatymų mokyklose ir bendruomenėse. Apie projektą „Misija Sibiras” skaičiais kalbėti galima be galo, bet projekto pagrindinis tikslas ne rodikliai ar rekordai, o noras išsaugoti istoriją gyvą čia ir dabar.”- *Bernardinai.lt*

„Šis jaunimas atlieka didžiulę misiją. Tai ne tik nuva-

žiuoti ir atstatyti kapus, tai ne tik pabendrauti su lietuviais ar jų palikuonimis, bet svarbiausia yra jaunimo atsakinga misija, kad jie supranta mūsų istoriją, jie gerbia ją, jie mėgina priminti, kad ji nebūtų užmiršta.” - Prezidentė Dalia Grybauskaitė.

„Ekspedicijos yra reikalingos ateities kartoms, nes kažkada būtent mes ir būsime tie, kurie kalbės apie istoriją ateinančioms kartoms, o pagrindą tam dedame būtent dabar, ekspedicijų į Sibirą metu”, – projekto „Misija Sibiras” vadovas Ignas Rusilas.

LR URM

Lietuviškų filmų vakarai Helsinkyje

Kasmet Lietuvos ambasados Suomijoje ir Donelaičio lietuvių bičiulių draugijos tradiciškai rengiami „Lietuviško kino vakarai” ir vėl subūrė gausybę kinu bei Lietuvos kultūra besidominčių žiūrovų. Šį rudenį žiūrovai buvo kviečiami į du jaukius ir užburiančius kino vakarus, vykusius

„DIRVOS” 2017 M. LOTERIJOS TRAUKIMAS

Giedrė Kijauskienė, „Dirvos” loterijos komisijos narė, taip pat buvo liudininkė, kai Mindaugas Gatautis ištraukė laimingų asmenų loterijos bilietų šakneles.

A. V. Matulionio nuotr.

KANADA

Ambasadoriaus D. Prancevičiaus vizitas Toronte

Spalio 28-29 d. LR ambasadorius Darius Prancevičius dalyvavo šventiniuose renginiuose Toronte, kur Prisikėlimo parapija pradėjo minėti 65-ąsias įkūrimo metines. Ambasadorius lankėsi ir Anapilio sodyboje, kur dalyvavo Lietuvos kankinių bažnyčios vietos lietuvių šventose Mišiose, aplankė parapijos kapines.

Spalio 30 d. LR ambasadorius ir Generalinis garbės konsulas Toronte Paulius Kuras susitiko su Kanados lietuvių bendruomenės pirmininku K. Deksniumi, Kanados lietuvių fondo pirmininke G. Ignaitis, Resurrection kredito unijos pirmininku J. Valaičiu, Lietuvių namų pirmininku G. Slizausku, Parama kredito unijos pirmininke R. Urnavičiūte, Talka kredito unija pirmininku M. Gudinsku, kitais išeivijos atstovais.

LR URM

lapkričio 7 ir 9 dienomis.

Kino peržiūros vyko naujai duris po renovacijos atvėrusiame, bet Helsinkio gyventojų jau pamiltame kino teatre „Kino Engel”, įsikūrusiame pačioje miesto širdyje.

Pirmosios peržiūros metu buvo pristatyti du lietuviški filmai – „Viskas yra gamta” (rež. Gerda Krutaja) ir „Sidabrinės gervės” apdovanojimuose triumfavęs „Meistras ir Tatjana” (rež. Giedrė Žickytė). Žiūrovus tiek Lietuvoje, tiek pasaulyje stebinę filmai sužavėjo ir diskutuoti kvietė Helsinkyje gyvenančius lietuvius, suomius bei miesto svečius.

Antrame kino vakare – buvo rodomas rež. Karolio Kaupinio trumpametražis filmas „Budėjimas” ir gau-

Ambasadorius Darius Prancevičius.

Dainos Puterienės nuotr.

RUSIJA

Atidengta atminimo lenta Juozui Jurkūnui

Spalio 30-ąją, minint Politinių represijų aukų atminimo dieną, Sankt Peterburgo lietuvių bendruomenės nariai, Lietuvos Respublikos generalinio konsulato darbuotojai, miesto pilietinės visuomenės atstovai Levašovo memorialė atidengė simbolinę atmi-

saus pripažinimo sulaukęs bei „Sidabrinę gervę” pelnęs rež. Algimanto Puipos „Edeno sodas”.

„Lietuviškų filmų vakarai” Suomijos publikai pristato tarptautiniuose festivaliuose žiūrovų ir kritikų puikiai įvertintus naujausią lietuvišką kiną.

LR URM

nimo lentą lietuvių kilmės rašytojui ir dailininkui Juozui Jurkūnui (1895-1938), padėjo gėles prie Memorialė pastatyto kryžiaus lietuviams, negrįžusiems į Tėvynę.

Organizacijos „Memorial” skaičiavimu vien 1937 m. -1938 m. tuometiniame Leningrade buvo sušaudyta ir, tikėtina, Levašovo dykynėje palaidota 760 iš Lietuvos kilusių žmonių.

Sedūnuose (Širvintų raj.) gimęs Juozas Jurkūnas nuo 1913 m. gyveno ir kūrė Sankt Peterburge, jis laikomas vienu pirmųjų Rusijos siurrealistų. 1938 m. vasario mėn. suimtas sufabruojant „Leningrado rašytojų bylą” ir spalio mėn. sušaudytas.

LR URM

NE VISAI PAVYKĘS RENGINYS

2017 m. spalio 22 d. Klivlando dienraščio „The Plain Dealer” laidoje, ketvirtame puslapyje, tilpo straipsnis „*Museums open windows into past of the displaced*” su paaikškinimu, kad š. m. spalio 24 d., 6:00 val. v., Klivlando slovėnų namuose (*Slovenian National Home*) bus pristatymas, tariamai ruoštas kartu su „*United States Holocaust Memorial Museum*” ir „*Ukrainian Museum-Archives of Cleveland*” siekiant supažindinti susirinkusius su esamais ir vis plečiamais elektroniniais dokumentų archyvais, susijusius su po Antrojo pasaulinio karo DP stovyklose gyvenusius įvairių tautybių asmenimis. Pagal minėtą straipsnį įėjimas buvo nemokamas, bet registracija buvo privaloma („*must make a reservation*”) skambinant nurodytu numeriu. Straipsnio autoriui paskambinus, rezultatai buvo nesėkmingi.

Kad užsitikrintų vietą auditorius į salę atėjo daug anks-

čiau. Iš karto į akį krito du stalai: žydų - „*United States Holocaust Memorial Museum*” - su ant stalo išdėstyta gausia ir labai kokybiška informacija kartu su registracijos lapu, ir „*Global Cleveland*” (ekonomikos plėtros agentūra) stalias. Šios agentūros tikslas yra nuširdžiai priimti visus imigrantus ir suteikti jiems reikiamą pagalbą. Deja, nebuvo ukrainiečių stalo, nors jų muziejaus indėlis į šį renginį buvo svarus („*significant contribution*”). Nebuvo ir jų atstovų.

Renginį trumpa įžangine kalba pradėjo Andrew Fededynsky, ukrainiečių muziejaus archyvo direktorius. Jis prie mikrofono pakvietė Holokausto muziejaus vyriausią tyrinėtoją Diane Afoumade, o vėliau ir lietuvių kilmės programos koordinatore Iną Navazelskis. Jos abi aiškino ekrane rodomą grafiką ir įgarsintą vaizdą. Ši dalis truko 40 minučių, o po to sekė dalyvių klausimai, į kuriuos jos taip pat atsakinėjo.

Programos koordinatore Ina Navazelskis atsako į dalyvių klausimus, greta stovi vyriausia tyrinėja Diane Afoumade.

A. V. Matulionio nuotr.

Nemalonu, kad šiame renginyje dalyvavo gal tik 50 asmenų. Ar dėl nesidomėjimo, dėl neteisingo renginio suvokimo, ar dėl keisto žmonių nusiteikimo? O gal tai kažkoks

kultūrinis saulėlydis? Būtina paminėti, kad rodant vaizdus ekrane stacionarus mikrofonas buvo nepanaudotas, o nešiojamas mikrofonas buvo naudojamas neteisingai, to-

dėl aiškinimus suprasti buvo nelengva. Dėl šių priežasčių daug įdomios informacijos nepasiekė savo tikslo - klausytojų ausų.

Algirdas V. Matulionis

VYSKUPAI SUSITIKO SU VARGSTANČIAISIAIS PRIE PIETŲ STALO

Vilnius, lapkričio 19 d. (ELTA). Sekmadienį, lapkričio 19 d. Vilniuje, Antakalnyje, socialinės integracijos centre „Betanija”, prie bendro pietų stalo susėdė ir vargstantieji, ir vyskupai.

Taip šiame lapkričio 19-ąją pirmą kartą minima popiežiaus Pranciškaus paskelbta Pasaulinė vargstančiųjų diena.

Lygiai prieš metus užbaigdamas Gailestingumo jubiliejų, popiežius Pranciškus pakvietė kasmet minėti Pasaulinę vargstančiųjų dieną. Vargstančiųjų diena Vilniuje sutampa su pagrindine Aušros Vartų Gailestingumo Motinos atleidų diena.

Artėjant vargstančiųjų dienai vyskupai išplatino laišką,

kuriame kviečia kiekvieną atsiverti tikram susitikimui su vargšais. Laiške siūlomi konkretūs veiksmai, kaip dalijimąsi paversti gyvenimo stiliumi.

Vyskupai ragina tikinčiuosius nelikti abejingais ir matyti pagalbos reikalingus žmones: „Pastebėkime savo vargstančius brolius ir seseris, stabtelkime ir skirkime laiko pasikalbėti ar bent paklausti vardo, pasiūlykime savo pagalbą, aplankykime vienišus ar sergančius žmones, kantriai juos išklausykime, pasidalykime savo patirtimi ir sustiprinkime viltį, o gal net pasimokykime iš jų, kaip priimti gyvenimo negandas.”

Kreipimesi kviečiama

parodyti konkrečią artimo meilę: „Tai galime padaryti paprastais ir mažais gestais: Padrąsinkime, motyvuokime vargstančiuosius, kad nenuleistų rankų ir toliau stengtųsi, parodykime galimybes, kurių galbūt nemato, skatinkime imtis atsakomybės už savo gyvenimą. Ryžkimės dovanoti savo laiko įsitraukdami į gailestingumo darbų tarnystę savo parapijoje, gal net savanoriauda-

Arkivyskupas Sigitas Tamkevičius.

Mariaus Morkevičiaus (ELTA) nuotr.

mi advento akcijoje „Gerumas mus vienija”, prisidedami prie „Carito” ar kitos pagalbos vargstantiems teikiančios organizacijos veiklos.”

Laiške įvardijama, kad skurdas veda į susvetimėjimą ir šeimų atsiskyrimą, kai ieškantys pragyvenimo galimybių išvažiuoja toli nuo savo namų. Dėl skurdo žmonės patenka į prekybos žmonėmis tinklą, nes vargstantieji lengvai pasiduoda apgaulėi ir baisiam išnaudojimui. Skurdas veda į tolesnę nelygybę ir atskirtį visuomenėje, nes skurstančių šeimų vaikai neturi galimybių įgyti tokį pat visapusišką išsilavinimą kaip turtingųjų.

Kreipimesi perspėjama, kad nereikėtų galvoti, jog vargstantys yra tik priėmėjai teikiamos pagalbos ir geros

valios gestų, kuriais tiesiantis pagalbos ranką siekia nuraminti savo sąžinę. „Vargšai nėra problema: jie yra šaltinis, iš kurio galime semtis, kad priimtume Evangelijos esmę ir ją gyventume.”

Vyskupai kviečia tikinčiuosius konkrečius darbus daryti su malda: „Išlikime jautrūs, mokykimės iš Kristaus, maldoje vienykimės su kiekvienu pagalbos reikalingu žmogumi. Visų mūsų iniciatyvų ir darbų pagrindas visuomet tebūna malda.”

Katalikų Bažnyčioje kiekvienas tikintysis pirmiausia asmeniškai kviečiamas padėti vargstančiam, taip pat įsitraukti į bendruomeninę tarnystę dalyvaujant parapijos, vyskupijos „Carito” ar kitos pagalbos vargstantiems teikiančios organizacijos veikloje.

Lapkričio 19 d. Vilniuje, Antakalnyje, socialinės integracijos centre „Betanija”, prie bendro pietų stalo susėdė ir vargstantieji, ir vyskupai. Taip šiame lapkričio 19-ąją pirmą kartą minima popiežiaus Pranciškaus paskelbta Pasaulinė vargstančiųjų diena. Nuotraukoje Panevėžio vyskupas emeritas Jonas Kauneckas.

Mariaus Morkevičiaus (ELTA) nuotr.

PARODA „GUTAUSKAS, ELSKUS, KEZYS”

Laima Apanavičienė

Tarp Braiton Park ir Marquette Park rajonų, prie Gage Park stūkso vienas pagrindinių Čikagos lietuvių objektų: Jaunimo centras, pastatytas 1957 metais pagal architekto Jono Kovo-Kovalskio projektą. Iš pradžių tai buvo 2 pastatai: Jaunimo centras ir vienuolynas. 1971 metais pagal architektų Jono ir Rimo projektą abu pastatai buvo sujungti į vieną. Šio sujungimo fasado sienos iškilime puikuojasi stilizuotas didžiulis architektūrinis Lietuvos Vytis, sukurtas pagal M. K. Čiurlionio „Vyties” viziją. Jį iš spalvotų 6000 plytų sumūrijo pats architektas J. Mulokas.

2017 metais švenčiame Jaunimo centro 60-metį. Paroda „Gutauskas, Elskus, Kezys” kaip tik ir skirta šiai Jaunimo centro ir Čiurlionio galerijos sukakčiai paminėti ir prisiminti žmogų, dėl kurio entuziazmo, darbštumo, sumanumo ir šandien, praėjus 60 metų, galime džiaugtis, kad šie lietuviams brangūs namai veikia.

Kai vardini sausus faktus, atrodo, kad Jaunimo centro statyba vyko „kaip sviestu patepta”. Deja, taip nebuvo. Kaip visuomet didžiausia statybų kliūtis – pinigai. Buvo skelbiami aukojimo vajai, įvairios organizacijos visai bandė remti Jaunimo centro statybos darbus. Bet ką ir bekalbėtume, kad ir nuoširdžiai visiems aukotojams dėkotume, tačiau žvelgdami į statybų istoriją, matome, kad daugiausia lėšų telkime pasižymėjo tėvas Vaclovas Gutauskas SJ (1913

– 2003).

Apie čikagietį jėzuitą Vaclovą Gutauską būdavo sakoma, kad tai – „kunigas ant ratų”. Ir ne todėl, kad jis daug važinėjo mašina savo malonumui. Jis buvo vienas tų, kuris puikiai suvokė, kad atsidūrę šioje Atlanto pusėje lietuviai, jei nesiburs, neturės bendros veiklos, nesteigs lituanistinių mokyklų, greit nutautės. Kad šito neatsitiktų ir buvo sumanyta savo vaikams ir jaunimui statyti didžiulius namus, kurie po atkaklių lėšų rinkimo pagaliau buvo pastatyti. Juos pavadino Jaunimo centru. Sunkiam, varginamam ir daugelio nemėgstamam pinigų rinkimo darbui jėzuitai paskyrė kun. V. Gutauską SJ. Ieškodamas geradarių ir dosnių aukotojų šio sumanymo įgyvendinimui tėvas V. Gutauskas 18 metų važinėjo po visą Ameriką. Sakoma, kad per šiuos metus jis „suvažinėjo” 18 automobilių. Žmonių gerbiamas ir jų dosnumo lydimas, tėvas Vaclovas Jaunimo centro statybai surinko daugiausia, nei bet kas kitas – 90 proc. visų lėšų, reikalingų Jaunimo Centro, vienuolyno, koplyčios pastatymui ir jų sujungimui.

Jau ir nebegalėdamas važinėti, jis rūpinosi Jaunimo centro reikalais. 1980 m. kartu su kitais jis įsteigė veiklaus šių namų ir visos provincijos jėzuito tėvo Broniaus Krištanavičiaus SJ fondą, skirta kaupti lėšas jėzuitų provincijos atkūrimui Lietuvoje. Šis fondas veikė ligi 1993 m.

Vaclovas Gutauskas SJ.

Algimanto Kezio nuotr.

Kun. V. Gutauskas gimė 1913 m. rugpjūčio 15-ąją, per Žolinę Didžiojoje Trakiškėje, Antanavo valsčiuje, Marijampolės apskrityje. Per tą pačią šventę po dvidešimt dvejų metų įstojo į Jėzaus draugiją. Daug kantrybės, jėgų ir ryžto prisireikė jaunuoliui, kol 1945 m. liepos 21 d. jis tapo kunigu. V. Gutauskas mokėsi Italijoje, Galarate, Aloyzo institute studijavo filosofiją, o baigė teologijos studijas Popiežiškajame Grigaliaus universitete Romoje 1946 m.

Po šventimų kunigas Vaclovas kiek laiko plušėjo sielovados baruose – aukojo šv. Mišias, klausė išpažinčių, sakė pamokslus ir kitokiais būdais reiškėsi Romoje ir aplinkinėse parapijose. Kartu su tėvu Jonu Bružiku SJ ir vienas pokario metais misionieriavo pabėgėlių stovyklose Vokietijoje, Kelne ir kitur vadovavo dvasiniams suaugusiųjų, vaikų, jaunimo

susitelkimams ir kitaip skleidė Gerąją Naujieną. Atvykęs 1952 m. į Ameriką, trejus metus buvo Nukryžiuotojo Jėzaus seserų vienuolijos kapelionas Elmhurste, PA, vadovavo dvasiniams susikaupimams, važinėjo į atlaidus, sakė pamokslus, klausė išpažinčių. Gyvendamas Čikagoje, kol tik leido jėgos, rūpinosi Jaunimo centro veikla ir jo išlaikymu.

Turėdamas nemažą sielovadinės patirties, parašė mokslo populiarinimo religinę knygelę „Kas žiūri ir nemato”, ne vienas jo straipsnis išspausdintas „Laiškuose lietuviams”, „Žvaigždutėje” ir kituose lietuviškuose leidiniuose.

Paskutinis jėzuitas, kuris gyveno Čikagos jėzuitų vienuolyne nuo pat jo pastatymo pradžios, tėvas V. Gutauskas mirė Čikagoje 2003 m. lapkričio 11 d. Jis palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse Čikagoje. Tėvas Vaclovas Gutauskas buvo kuklaus, pasiaukojan-

čiai dirbančio visos lietuvių visuomenės labai žmogaus pavyzdys.

Parodoje rodomos 26 žymaus dailininko vitražisto, tapytojo Albino Bielskio-Elskaus (1926 m. rugpjūčio 21 d. Kaune – 2007 m. vasario 8 d. Niujorke, JAV) pabėgėlių stovykloje Lindenberg, Vokietijoje 1949 m. sausio 5-9 dienomis darytos nuotraukos. Jose įamžintos rekolekcijos, kurias vedė tada dar jaunas kun. V. Gutauskas. Manome, kad žymaus dailininko A. Elskaus nuotraukos rodomos pirmą kartą.

7 parodoje rodomose žymaus fotomenininko Algimanto Kezio (g. 1928 m. spalio 28 d. Vištytyje, Vilkaviškio apskritis – 2015 m. vasario 23 d. Bostone, JAV) nuotraukose įamžintas tėvo V. Gutausko čikagietiškas gyvenimas – čia tėvą Vaclovą matome sėdintį ir už darbo stalo, ir vienoje iš jo automašinų.

Visas nuotraukas iš Lituanistikos tyrimo ir studijų centro parinko ir spausdino parodos kuratorius dr. Audrius Plioplys. Tėvas Vaclovas – dr. Audriaus Plioplio dėdė.

Lapkričio 19 d., sekmadienį, 2 val. po p. Čiurlionio galerijoje (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636) vyko paroda-popietė „Gutauskas, Elskus, Kezys”. Renginy skirtas Jaunimo centro ir Čiurlionio galerijos 60-mečiui bei šviesaus atminimo kun. Vaclovui Gutauskui SJ pagerbti. Apie tėvo Vaclovo veiklą papasakojo parodos kuratorius Audrius Plioplys, o apie jo bendradarbiavimą su Lituanistikos tyrimo ir studijų centru kalbėjo LTSC tarybos pirmininkas Robertas Vitas.

SPEKTAKLIS „LEDO VAIKAI” PRISTATYTAS MASKVOJE

Lapkričio 8 – gruodžio 10 dienomis Maskvoje vykstantį XIII tarptautinį teatro festivalį „Stanislavskio sezonas” pradėjo lietuvių aktorės ir režisierės Birutės Mar spektaklis „Ledo vaikai”. Šis kūrinys buvo pasirinktas atsižvelgiant į festivalio temą, kurią padiktavo Stanislovo žodžiai: „Žmogus bet kurioje gyvenimo situacijoje neturi prarasti žmogiškumo”. „Ledo vaikai”, suvaidinti du kartus, tapo pagrindiniu šio festivalio simboliu.

B. Mar spektaklyje, kuris buvo rodomas Vachtangovo teatro Naujojoje scenoje, šeimos tremties į Sibirą istorija remiasi mažo vaiko įspūdžiais ir yra pasakojama jo balsu.

K. Stanislavskio fondo viceprezidentė ir festivalio direktorė Zeinab Seid-Zade teigia, kad „Ledo vaikai”, kaip ir kiti šių metų Stanislavskio rudens sezono darbai, yra apie tai, kaip nežmoniškais istorinėmis sąlygomis žmogus gali išlikti žmogumi.

Inga Vidugirytė-Pakerienė, Kultūros atašė Rusijos Federacijoje

Lietuvių aktorė ir režisierė Birutės Mar. Jos spektaklį „Ledo vaikai” buvo galima pamatyti ir JAV – Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, IL 2015 m. rugsėjo 12 d. *Gedimino Markevičiaus nuotr.*

LIETUVIŠKOS PASAKOS – BERLYNE

Lapkričio 9–26 dienomis vyksta 28-tosios Berlyno pasakų dienos (vok. *Berliner Märchentage*), kurių metu miesto bibliotekose, literatūros namuose, mokyklose bei ambasadose skaitomos pasakos, vyksta diskusijos, parodos, spektakliai ir koncertai. Šių metų festivalis skiriamas meilės temai.

Lapkričio 13 dieną žinomų ir negirdėtų pasakų klausytis į Lietuvos Respublikos ambasadą Berlyne susirinko bene pusšimtis pradinukų. Lietuvių liaudies pasakų rinktinės „Ein glücklicher Mensch. Märchen aus Litauen” (liet. Laimingas žmogus: pasakos iš Lietuvos) sudarytoja ir vertėja Irena Ūlkekul skaitė pasakas, diskutavo su mokiniais apie pagrindinių veikėjų poelgius. Renginį užbaigė pasaka apie kareivį, kurią vaikai palydėjo aplodismentais ir išmoku lietuvišku „ačiū”.

Knygos sudarytoja ir ver-

tėja Irena Ūlkekul pradėjo rinkti lietuviškas pasakas prieš dešimtmetį. Šios rinktinės atsiradimą paskatino buvęs Irenos mokinys Mülmenstadt, kuris vėliau tapo antruoju knygos redaktoriumi. Pasakos autorei, visų pirma, yra genialių minčių šaltinis, kurias ji dažnai įpina į kasdienius pokalbius su bičiuliais. Kiekvienas pasakojimas atskleidžia paprastas gyvenimo tiesas, todėl autorė rinkinį vadina „išminties skrynja”, kuri atsiveria ne tik mažiesiems. Knygą iliustravusios Laros Ūlkekul nuomone, ši knyga galėtų būti skiriama visų pirma suaugusiems.

„Manau, kad šis pasakų rinkinys atskleidžia labai šviesias mūsų tautos puses, kurias ir patys esame primiršę beturį”, – mintimis dalinosi Irena Ūlkekul.

Rita Valiukonytė, Kultūros atašė Vokietijoje

LITUANISTIKOS TYRIMO IR STUDIJŲ CENTRO RUDENS DARBŲ DERLIUS

LTSC Tarybos pirmininkas dr. Robertas Vitas (viduryje) ir vicepirmininkė Loreta Timukienė (kairėje) susitiko su Čikagoje viešėjusia JAV LB Krašto valdybos pirmininke Sigita Šimkuvienė.

Po vasaros atokvėpio Čikagoje įsikūrusiame Lituanistikos tyrimo ir studijų centre (LTSC) toliau tęsiami su mūsų kultūrinio paveldo išsaugojimu ir sklaida susiję darbai, ruošiami nauji projektai. Šįkart su jumis dalinamės svarbesnių rudens darbų derliaus aprašu ir kviečiame prisidėti prie bendros praeities saugojimo pasirūpinant ne tik savų archyvų sutvarkymu, bet ir paremiant mūsų tautos istorijos archyvinį liudijimų išsaugojimą ateities kartoms.

Spalio pradžioje LTSC lankėsi Užsienio reikalų ministerijos Užsienio lietuvių departamento direktoriaus pavaduotoja Lina Žukauskaitė. Viešnia pristatė savo kuriojamą programą „Globali Lietuva“, buvo diskutuota apie Lietuvos paramą išeivijos archyvams ir mūsų kultūrinio paveldo išsaugojimo bei sklaidos galimybes.

Spalio 18 d. LTSC apsilankę svečiai dr. Raimondas Baltrušaitis ir Valentinas Aleksa iš Pasaulio lietuvių sporto asociacijos domėjosi mūsų archyvais, bendradarbiavimo galimybėmis. Jie apžiūrėjo LTSC saugomą Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo sąjungos

archyvą ir pavienių sportininkų dokumentus, nuotraukas.

Į Lituanistikos tyrimo ir studijų centrą apžiūrėti mūsų archyvų užsuko ilgametis „Misija Sibiras“ ekspedicijų vadovas Arnoldas Fokas ir projekto koordinatore Raminta Keželytė. Mūsų svečių knygoje jie paliko tokį įrašą: „Kartu su „Misija Sibiras“ komanda keliaujame į Sibirą ir stengiamės ten išsaugoti istoriją gyvą. Labai gera matyti, kad istorijos išsaugojimas yra svarbus ir reikšmingas čia. Bendra istorija dalijamės nepriklausomai nuo to, kur gyvename. Tik kartu galime išsaugoti istoriją gyvą!“

Režisierė Giedrė Žickytė, pavasarį Gene Siskel ES filmų festivalyje pristčiusi filmą „Meistras ir Tatjana“, vėl lankėsi Čikagoje, tačiau šįkart su nauju projektu - dokumentiniu filmu „Šuolis“ („The Jump“). Ši kino juosta pasakoja neeilinę lietuvių Simo Kudirkos, 1970 m. peršokusio iš sovietinio žvejų laivo į amerikiečių pakrantės apsaugos laivą, istoriją. Džiaugiamės, kad G. Žickytės kuriamame filme bus panaudoti ne tik LTSC esantys archyviniai dokumentai apie S. Kudirką ir jo nuotraukos, bet ir mūsų ar-

chyvuose išsaugota originali to meto filmo juosta.

Rugsėjo viduryje vicepirmininkė Loreta Timukienė lankėsi LR generaliniame konsulate Niujorke, kur su gen. konsulu Juliumi Pranevičiumi aptarė lietuviškų archyvų Amerikoje saugojimo bei tvarkymo perspektyvas, Lietuvos Nepriklausomybės šimtmečio renginius ir bendruomenės aktualijas.

Lituanistikos tyrimo ir studijų centras bendradarbiauja su įvairiomis JAV lietuvių organizacijomis, viena jų – JAV lietuvių bendruomenė. Mūsų fonduose saugomas didžiulis JAV LB archyvas, taip pat džiaugiamės sėkmingai vykdomais bendrais projektais. Rugsėjo 23 d. LTSC Tarybos pirmininkas dr. Robertas Vitas ir vicepirmininkė Loreta Timukienė susitiko su

LR Generalinis konsulas Čikagoje Mantvydas Bekešius ir režisierė Giedrė Žickytė su sūnumi Teodoru apžiūrėjo LTSC archyvus.

Čikagoje viešėjusia JAV LB Krašto valdybos pirmininke Sigita Šimkuvienė ir aptarė tolimesnį bendradarbiavimą bei pasiruošimą artėjančiam Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečiui.

Rugsėjo 15 d. Susivienijimo Lietuvių Amerikoje (SLA) patalpose Niujorke vyko šios organizacijos 130-mečiui skirta šventė. Jubiliejiniame renginyje dalyvavusi vice-

pirmininkė Loreta Timukienė organizacijos atstovams įteikė sveikinimo raštą ir LTSC atminimo ženklą. Džiaugiamės pastaraisiais metais užsimezgsusia draugyste su šia seniausia vis dar veikiančia Amerikos lietuvių draugija. Neseniai LTSC fondai papildė iš SLA gautais ypač vertingais periodikos leidiniais ir mikrofilmais.

Tęsiasi LTSC bendradarbiavimas su Bazilionų centru, įsikūrusiu Šiaulių rajone. Šiame centre veikiančiai Kovo 11-osios Akto signataro Romualdo Ozolo bibliotekai mūsų bibliotekos vedėja Enata Skrupskelytė yra išsiuntusi ne vieną knygų siuntą – į Lietuvą iškeliavo knygos iš LTSC dublikatų

Iš Elizabeth, NJ, atkeliavo Šv. Petro ir Povilo liet. parapijos archyvas.

Apie Lituanistikos tyrimo ir studijų centrą jau žinoma ir tolimoje Australijoje. Ten gyvenančio lietuvių kilmės edukologo, lietuviybės ir lituanistikos populiarintojo, Tasmanijos universiteto profesoriaus emerito Algimanto Taškūno iniciatyva jo redaguojamo Tasmanijos universiteto Lietuvos studijų sambūrio leidžiamo žurnalo „Lithuanian Papers“ (leidžiamo nuo 1987 m.) naujausioje numeryje galima rasti informaciją apie mūsų veiklą.

<https://lithuanianpapers.com/>

Šiais metais Švč. Mergelės Marijos gimimo parapija švenčia 90-ties metų jubiliejų. Šia proga parapijos paruoštoje parodoje buvo galima pamatyti ir nuotraukų iš LTSC fondų.

fondo, daugiausiai tai išeivijoje spausdinti leidiniai. Mūsų fondus nuolat papildo Romualdo Ozolo paramos fondo, kuris remia šį centrą, leidiniai. Jau ne kartą esame padėję šio fondo bendradarbiams renkanti archyvinę medžiagą ruošiamiems straipsniams ar moksliniams darbams. Prieš kelias dienas mus pasiekė naujausias Romualdo Ozolo fondo leidžiamo istorijos ir kultūros žurnalo „Padubysio kronikos“ numeris, kuriame spausdinamas Audronės Kiršinaitės straipsnis apie žurnalistą, redaktorių, Lietuvos kariuomenės savanorį, visuomenės veikėją Stasį Butkų. Straipsnyje panaudotos nuotraukos iš mūsų turimo „Kario“ žurnalo fotoarchyvo.

LTSC Tarybos pirmininkas dr. Robert Vitas spalio 22 d. Los Andžele akademikų skautų šventėje skaitė pranešimą „Mokslo vaidmuo lietuvių visuomenėje bei Lituanistikos tyrimo ir studijų centras“.

Iš kairės: L. Timukienė, svečius atlydėjusi Aušrelė Sakalaitė, A. Fokas, LTSC vicepirmininkė Kristina Lapienytė, dr. Audrius Plioplys ir R. Keželytė.

Visos nuotraukos LTSC.

SUKILIMO DALYVIŲ PALAIKUS SIŪLOMA PALAIDOTI RASŲ ARBA BERNARDINŲ KAPINĖSE

Ant Gedimino kalno rasti 1863 metų sukilimo dalyvių palaikai. *Gedimino Bartuškos (ELTA) nuotr.*

Vilnius, lapkričio 15 d. (ELTA). 1863-1864 metų sukilimo dalyvių palaikus siūloma palaidoti Rasų arba Bernardinų kapinėse, surengti valstybines laidotuves.

Trečiadienį Vyriausybėje įvyko pirmasis 1863-1864 metų sukilimo vadų atminimo įamžinimo komisijos posėdis, kuriam pirmininkavo Premjeras Saulius Skvernelis. Posėdyje buvo aptarta sukilimo vadų, dalyvių perlaidojimo ir atminimo įamžinimo eiga.

Vykstant Gedimino kalno tvarkybos darbams, jau aptikta 17 palaikų. Iš viso jų ten turėtų būti 21. Didelė tikimybė, kad tie keturi yra Gedimino kalno aikštelės teritorijoje. Juos tikimasi

surasti iki 2018-ųjų gegužės.

Tarp rasų palaikų jau identifikuoti šio sukilimo vado Zigmanto Sierakausko palaikai, taip pat yra didelė tikimybė, kad pavyko identifikuoti ir Kosto Kalinausko palaikus.

Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto docentas Eligijus Raila komisijos nariams pristatė 1863-1864 m. sukilimo aplinkybes. Lietuvos istorijos instituto XX a. istorijos skyriaus vyriausiasis mokslo darbuotojas Alvydas Nikžentaitis kalbėjo apie 1863-1864 m. sukilimo dalyvių pagerbimą tarptautiniame karų dėl istorijos kontekste. Vilniaus universiteto mokslo prorektorius

Rimantas Jankauskas supažindino su 1863-1864 m. sukilimo dalyvių palaikų identifikavimo tyrimo darbų eiga, o Lietuvos nacionalinio muziejaus Viduramžių ir naujųjų amžių laikų archeologijos skyriaus vedėjas Valdas Steponaitis pristatė archeologinių tyrimų eigą.

Vyriausybės vadovas S. Skvernelis padėkojo mokslininkams už vykdomus tyrimus ir svarbų istorinį atradimą. „Šie iškilūs kovotojai padėjo pagrindus mūsų tautiniam atgimimui, kuris atvedė į laisvę 1918 metais. Todėl visi identifikuoti sukilimo dalyvių palaikai turi būti palaidoti Vilniuje - garbingai ir oriai.

Manau, kad istoriniu požiūriu tam tinkamiausia vieta būtų Rasų arba Bernardinų kapinės”, - pabrėžė Premjeras.

Pristatydama sukilimo dalyvių laidojimo ir atminimo įamžinimo eigą, kultūros ministrė Liana Ruokytė-Jonsson akcentavo tarptautinio bendradarbiavimo svarbą. „Šis sukilimas prieš Rusijos imperiją buvo reikšmingas ne tik Lietuvoje, bet ir Lenkijoje, Baltarusijoje, Ukrainoje ir Latvijoje. Sukilimo vadų palaikų atradimas ir perlaidojimas - gera proga dar kartą kartu apmąstyti mūsų regiono pastangas žengti laisvės keliu. Todėl rengiantis sukilimo vadų įamžinimui sieksime bendradarbiauti su kaimyninėmis šalimis, kuriose vyko šis sukilimas”, - sakė ministrė.

Komentuodama komisijos pasitarimą žiniasklaidai, L. Ruokytė-Jonsson sakė, kad sukilimo dalyvių palaikus numatoma perlaidoti 2019 metų pavasarį arba vasarą. Jiems bus surengtos valstybinės laidotuvės, į kurias bus pakviesti Lenkijos, Baltarusijos, Ukrainos, Latvijos - šalių, kuriose vyko šis sukilimas, - atstovai.

Monumentas sukilimo dalyviams iškiltų arba Rasų, arba Bernardinų kapinėse, arba Šv. apaštalų Pilypo ir Jokūbo bažnyčioje, esančioje šalia Lukiškių aikštės. Tačiau pastarasis variantas, anot A. Nikžentaičio, - atsarginis.

Kultūros ministerija kartu su Vilniaus miesto savivaldybe yra įpareigotos kitame

„DIRVAI” AUKOJO:	
R.Bitėnas, Bronxville, NY	45
V.Radzevičius, Livonia, MI	25
R.Slepetyš, Whiting, NJ	20
Z.Vaitkus, Seven Hills, OH	20
A.Balas, Richmond Hts., OH.....	10

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

posėdyje pateikti monumentų Rasų ir Bernardinų kapinėse vizualizacijas bei kaštus.

„Kultūros ministerija įsipareigoja pabaigti archeologinius tyrimus, koordinuoti palaikų identifikavimo procesą, sukurti viso to konferencijų, leidinių programą. Kartu su Krašto apsaugos ministerija yra įpareigota parengti valstybinių laidotuvių scenarijų ir jas surengti. Monumentui sukurti ruošiamasi skelbti tarptautinį konkursą. Tą darbą taip pat atliks Kultūros ministerija ir jos pasirinkta pavaldi įstaiga. Šio monumento įgyvendinimas taip pat bus Kultūros ministerijos atsakomybė”, - pasakojo L. Ruokytė-Jonsson.

Sprendimą dėl palaikų laidojimo vietos komisija priims po mėnesio, kitame posėdyje.

VILNIUJE SAVO MUZIEJŲ ATVĖRĖ PATS LITVAKŲ TAPYTOJAS SAMUELIS BAKAS

VVGŽM Tolerancijos centro ir S. Bako muziejaus vadovė Ieva Šadzevičienė, litvakų tapytojas Samuelis Bakas ir JAV ambasadorė Lietuvoje Ana Hol (Anne Hall).

Mariaus Morkevičiaus (ELTA) nuotr.

Vilnius, lapkričio 14 d. (ELTA). Lapkričio 16-ąją sostinėje atidarytas garsaus litvakų tapytojo Samuelio Bako muziejus. Jo atidarymo renginiuose dalyvavo pats S. Bakas, į Vilnių atvykęs iš Jungtinių Amerikos Valstijų.

S. Bako muziejus įsikūrė sostinės Naugarduko gatvėje ir veiks kaip Valstybinio Vilniaus

Gaono žydų muziejaus padalinys. Tai bus pirmasis muziejus pasaulyje, skirtas tik šio tapytojo kūrybai.

S. Bakas gimė 1933 m. Vilniuje, o savo pirmąją piešinių parodą surengė sulaukęs vos devynerių. Stebuklingai išgyvenęs nacių okupacijos laikotarpį, jis atsidūrė perkeltųjų asmenų stovykloje Vokietijoje, vėliau

gyveno Izraelyje ir Vakarų Europoje. 1993 m. dailininkas įsikūrė JAV, kur tęsia savo kūrybinį kelią.

Muziejaus atidarymo išvakarėse S. Bakui suteiktas Vilniaus garbės piliečio vardas. Atidarymo dieną garsusis dailininkas Lietuvai ir muziejui padovanojo 54 savo kūrybos darbus, kuriuos vilniečiai ir

miesto svečiai galės apžiūrėti nuo lapkričio 17 d. Netolimoje ateityje muziejuje planuojama atidaryti antrąją ekspozicinę erdvę ir edukacinį centrą.

Pasak S. Bako, Vilnius užima ypatingą vietą jo gyvenime ir kūryboje. „Mano gimtasis miestas yra amžinai įsirėžęs mano sieloje. Vilnius, Lietuvos Jeruzalė, buvo svarbus žydų kultūros centras, litvakiško pasididžiavimo šaltinis. Tai, kad tampu savo gimtojo miesto kultūrinio žemėlapiu dalimi, man yra nepaprastai reikšminga”, - sakė jis.

Vilniuje S. Bakas praleido savaitę. Jis dalyvavo muziejaus atidarymo renginiuose ir Vilniaus garbės piliečio regalijų įteikimo ceremonijoje Vilniaus rotušėje, susitiko su žurnalistais ir visuomene, vedė tapybos pamoką dailės studentams.

PARODOS „UNDER THE ALIEN SKY” ATIDARYMAS

Vadovaujantis 2016 m. gruodžio 2 d. bendradarbiavimo sutartimi tarp Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro ir Nacionalinio Moldovos istorijos muziejaus, 2017 m. spalio 17 d. Kišiniove iškilmingai atidaryta kilnojamoji paroda „Under the Alien Sky” (liet. „Po svetimu dangum”).

Paroda parengta Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro Genocido aukų muziejaus. Parodos atidaryme dalyvavo Moldovos Respublikos kultūros viceministras, LR ambasados Moldovos Respublikoje darbuotojai, Kišiniovo valstybinio universiteto bendruomenė, gyventojai ir svečiai. **LR URM**

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

DIRVA

LAISVADARĖ JAV SURENGTAS
LIETUVOS GARBĖS PILIEČIO
PAROSTALAS

**METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASĖ - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00**

LIETUVOJE PRISTATYTAS 2018 M. PASAULIO FUTBOLO ČEMPIONATO KAMUOLYS „TELSTAR 18”

Futbolo kamuolys.

lrt.lt

Šiomis dienomis visame pasaulyje pristatomas naujasis 2018 m. pasaulio futbolo čempionato (FIFA World Cup), vyksiančio Rusijoje, kamuolys – „Adidas” „Telstar 18”. Iškart po to, kai jį išvydo pasaulis, oficialus kamuolio pristatymas lapkričio 10 d. įvyko ir Lietuvoje, „Sportland” parduotuvėje, „Panoramoje”, Vilniuje.

Renginyje Vilniuje – „Telstar 18” iš arti

Renginį vedė profesionalus sporto komentatorius Paulius Jakelis ir futbolo entuziastas

Paulius Ambrazevičius. Į naujojo kamuolio pristatymą susirinko daug futbolo aistraulių ir žinomų veidų, kurie turėjo galimybę pirmieji išbandyti naujojo kamuolio savybes.

Renginio metu buvo apžvelgta pasaulio futbolo čempionatų kamuolių istorija nuo 1970 m., kai „Adidas” sukūrė pirmąjį oficialų čempionato kamuolį. Nuo to laiko „Adidas” kamuoliais žaidžiama visuose pasaulio futbolo čempionatuose. Naujojo „Telstar 18” kamuolio kūrėjai

įkvėpimo sėmėsi iš pirmojo „Telstar” kamuolio varianto, kuriuo buvo žaidžiama 1970 m. Meksikoje.

Renginio svečiai galėjo pirmieji iš arti įvertinti naujojo kamuolio dizainą, kuriame susijungia praeitis ir ateitis. Originalus „Telstar” pavadinimas kilo iš to, kad jis buvo traktuojamas kaip „Star of television” (televizijos žvaigždė). Pirmasis kamuolys buvo dekoruotas juodos spalvos elementais, o jo raštas sukurtas taip, kad išsiskirtų tuometiniame nespaltotame televizoriaus ekrane. Šie dizaino sprendimai visiems laikams pakeitė FIFA pasaulio futbolo čempionato kamuolių dizainą.

„Telstar 18”- šiuolaikiška pirmojo „Telstar” interpretacija

„Telstar 18” – atnaujinta klasikinio „Telstar” versija su visiškai nauju kamuolio elementų dizainu ir naujausių technologijų integracija. Naujasis kamuolys turi visiškai naują korpusą, kuris išlaiko geriausias *Brazuca*, oficialaus 2014 m. pasaulio futbolo čempionato kamuolio, savybes, o jame įdiegtos technologijos padės žaidėjams pasiekti geriausių rezultatų.

Palyginti su ankstesnių oficialių čempionatų kamuoliais,

pažangus ir visiškai naujas kamuolio elementų dizainas pasižymi metališka spauda ir grafiniu tekstūros efektu, užtikrinančiu patvarumą ir ilgaamžiškumą tiek stadione, tiek gatvėje. Ypatingas dėmesys skirtas kamuolio tvarumui – „Telstar 18” gamyboje buvo naudotos perdirbtos medžiagos.

Siekiant, kad kamuolys tenkintų geriausių pasaulio futbolininkų poreikius, jis buvo intensyviai bandomas. Kamuolį testavo nacionalinių Argentinos, Kolumbijos, Meksikos futbolo komandų ir „Manchester United”, „Juventus”, „Real Madrid” ir „Ajax” klubų žaidėjai.

Novatoriškiausias futbolo kamuolys per visą čempionatų istoriją

Šis kamuolys turi įmontuotą inovatyvų NFC lustą, kuris suteikia skaitmeninės sąveikos su vartotoju galimybę. Tai pirmas kartas istorijoje, kai šis lustas yra panaudotas oficialiam futbolo čempionato kamuoliui – taip „Telstar 18” tampa pačiu inovatyviausiu iš visų iki šiol buvusių Pasaulio taurės kamuolių.

Lustas leidžia vartotojams sąveikauti su kamuoliu, naudojantis savo išmaniuoju telefonu. Prisijungimo metu kiekvienam kamuoliui sugene-

ruojamas unikalus identifikatorius, suteikiantis naudotojui prieigą prie išskirtinio turinio ir informacijos. Prisijungus ne tik parodomi personalizuoti ir su vietos informacija susieti konkretūs kiekvieno kamuolio duomenys, bet ir suteikiama prieiga prie iššūkių, kurie kamuolio savininkui padės patobulinti įgūdžius ruošiantis Pasaulio taurei.

„Pirmasis „Telstar” kamuolys buvo vienas įsimintiniausių per visą futbolo istoriją. Jis visiems laikams pakeitė kamuolio dizaino sampratą, todėl projektuoti šiuolaikišką „Telstar 18”, kartu liekant ištikimiams originaliam modeliui, mums buvo ištis jaudinantis iššūkis. Nauja kamuolio dangos struktūra ir integruotas NFC lustas pakėlė futbolo kamuolių inovacijas ir dizainą į naują lygį, suteikdami tiek futbolo mėgėjams, tiek profesionaliems žaidėjams visiškai naują patirtį”, - sakė „Adidas” futbolo įrangos produktų kategorijos direktorius Roland Rommler.

Naująjį kamuolį galės įsigyti ir futbolo mėgėjai Lietuvoje – renginio metu „Sportland” pradėjo šių kamuolių prekybą.

FIFA pasaulio futbolo čempionatas vyks 2018 metų birželio 14 – liepos 15 d. Rusijoje.

Emilija Bertašiūtė, info@zenpr.lt

ARTĖJANT ŽIEMOS OLIMPINĖMS ŽAIDYNĖMS, JUNGTINĖS TAUTOS PRIĖMĖ REZOLIUCIJĄ DĖL OLIMPINIŲ PALIAUBŲ

Ženeva, lapkričio 15 d. (ELTA). Artėjant 2018 metų Pjongčango žiemos olimpinėms žaidynėms, Jungtinių Tautų (JT) Generalinė Asamblėja vienbalsiai priėmė rezoliuciją „Taikaus ir geresnio pasaulio kūrimas per sportą ir olimpinį idealą”. Šia rezoliucija Jungtinės Tautos ragina visas savo nares laikytis olimpinių paliaubų ir, vadovaujantis JT Chartijos tikslais ir principais, siekti taikaus visų tarptautinių konfliktų suregulavimo diplomatinėmis priemonėmis.

Pirmoje rezoliucijos dalyje prašoma visų šalių užtikrinti saugią sportininkų, oficialių delegatų ir kitų akredituotų asmenų kelionę ir dalyvavimą žiemos olimpinėse ir parolimpinėse žaidynėse. Svarbu, kad į šį susitarimą įtrauktos tiek Pietų, tiek Šiaurės Korėja, būsimų olimpinių žaidynių šeimininkės Japonija, Kinija, Prancūzija, JAV.

„Tarptautinį olimpinį komitetą ir Jungtines Tautas sieja vienas bendras tikslas - paversti pasaulį geresne ir taikesne vieta. Mums tai rei-

kia sporto pagalba prisidėti prie taikaus žmonijos vystymosi. Olimpinių paliaubų rezoliucija - tai abiejų organizacijų prisiimtų įsipareigojimų žmonijai išraiška”, - sakė Tarptautinio olimpinio komiteto (IOC) prezidentas Tomas Bachas (Thomas Bach).

IOC prezidento teigimu, dabar, lygiai kaip ir Senovės Graikijos laikais, olimpinės žaidynės yra taikos ir vilties simbolis. Šiuo neramiu metu akivaizdu, kad tokios olimpinės vertybės kaip taika, pagarba ir solidarumas tapo visuotinėmis vertybėmis. Viso pasaulio pripažinimas ir universalumas yra olimpinių žaidynių jėga, kuri leidžia ignoruoti planetą draskančius politinius nesutarimus ir vienyti žmoniją nepaisant jos skirtumų.

Olimpinių paliaubų arba „ekecherijos” tradicija atsirado dar Senovės Graikijoje devin-

tame amžiuje pr. Kr., trims karaliams pasirašius paliaubų sutartį. Olimpinės paliaubos prasidėdavo likus septynioms dienoms iki žaidynių ir baigdavosi septintą dieną po jų. Visą šį laikotarpį sportininkai, menininkai ir jų šeimų nariai, taip pat paprastai piligrimai galėjo saugiai keliauti į renginį ir grįžti iš jo į savo šalį.

Olimpinių paliaubų tradicija buvo atgaivinta 1992 metais, kai Tarptautinis olimpinis komitetas (IOC), bendradarbiaudamas su Jungtinėmis Tautomis, suteikė galimybę Barselonos žaidynėse dalyvauti buvusios Jugoslavijos Respublikos sportininkams. Nuo tada likus vieniems metams iki kiekvienų olimpinių žaidynių, JT Generalinė asamblėja iš naujo išreiškia paramą šiai iniciatyvai priimdama rezoliuciją „Taikaus ir geresnio pasaulio kūrimas per sportą ir olimpinį idealą”.

Now serving Lithuanians, including former Taupa Members!

Latvian Cleveland Credit Union

1385 Andrews Avenue
Lakewood, Ohio 44107
216-228-1996 or 800-577-1996
latvian@ameritech.net

Hours: Mon, Wed, Fri 9:00AM-3PM
Tue 9:00AM-5:30PM
Sun 9:30-10:30AM, 1st and 3rd Sundays each month, except Federal Reserve holiday weekends

View our Website and Facebook page for a list of our services:
www.latvianclevelandcu.org
www.facebook.com/latvianclevelandcu

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Stephen Waite

Licenzijuoti direktoriai ir balzamautojai

936 East 185th Street, Cleveland, OH 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, OH 44095
Telefonas (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
Teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

California Lithuanian Credit Union
Santa Monica, CA

(310) 828-7095
info@clcu.org www.clcu.org

Savings	0.90%
IRA	1.40%
3 Year Term	2.00%
5 Year Term	2.25%
3 Year IRA Term	2.25%